ZARZĄDZENIE NR 2166/2004
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 1 grudnia 2004 r.

w sprawie przyjęcia projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje

§ 1

Przyjmuje się i przekazuje Radzie Miasta Krakowa projekt uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Krakowa
/-/

DRUK Nr

Projekt
Prezydenta Miasta Krakowa

UCHWAŁA NR
Rady Miasta Krakowa
z dnia

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z późn. zm.) Rada Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Krakowa, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

1. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Krakowa do realizacji planu rozwoju społeczno-gospodarczego zawartego w Strategii Rozwoju Krakowa oraz wprowadzenia zasad jego wdrażania, monitorowania, oceny i aktualizacji.
2. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta do przedstawienia Radzie Miasta Krakowa projektów nowelizacji obowiązujących programów sektorowych, dostosowujących je do założeń Strategii Rozwoju Krakowa, jak też przedstawienia projektów nowych programów sektorowych, przewidzianych w Strategii Rozwoju Krakowa.

§ 3

Traci moc uchwała nr XXXIII/235/99 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 października 1999 r. w sprawie Strategii Rozwoju Krakowa.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

U Z A S A D N I E N I E

W październiku 1999 r. Rada Miasta Krakowa przyjęła dokument p.n. „Strategia Rozwoju Krakowa" (Uchwała Nr XXXIII/235/99 Rady Miasta Krakowa z dnia 20.10.1999 r.). Dokument ten nie był nowelizowany.

Rada Miasta Krakowa w uchwale nr XII/87/03 Rady Miasta Krakowa z dnia 16 kwietnia 2003 roku w sprawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa przyjęła obowiązek aktualizacji lub sporządzenia nowego dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa.

Jednocześnie skala i dynamika zmian zachodzących w Mieście Krakowie, jak i w jego otoczeniu spowodowały, że powinnością jego władz stało się dokonanie aktualizacji obecnie obowiązującej Strategii Rozwoju Krakowa.

Przedstawiany projekt w sposób kompleksowy aktualizuje ten podstawowy dokument długoterminowego planowania społeczno-gospodarczego.

Weryfikacja dokumentu z 1999 roku pozwoliła na przyjęcie kilka założeń, wśród nich:

- kontynuacji myśli, założeń i generalnych ustaleń obowiązującej Strategii, zachowania ciągłości ogólnego planu rozwojowego Miasta,
- modyfikacji w zakresie wynikającym ze zdiagnozowanych przesłanek i podstaw,
- ekspozycji mechanizmów wdrożeniowych, w tym roli programów sektorowych,
- ujednolicenia dokumentu według przyjętego schematu planu strategicznego.

Konieczność aktualizacji Strategii wynikła z kilku przesłanek związanych, przede wszystkim, ze zmianami sytuacji prawnej i ustrojowej w Polsce, takimi jak:

- przystąpienie Polski do Unii Europejskiej; z jednej strony fakt ten i wynikające z niego możliwości winny znaleźć swój wyraz w tekście Strategii, z drugiej strony dla absorpcji unijnych środków finansowych konieczne stało się wprowadzenie do dokumentu Strategii konkretnych zapisów na poziomie celów operacyjnych, programów sektorowych i zadań inwestycyjnych - późniejsze wskazanie tych konkretnych zapisów we wnioskach o współfinansowanie będzie niezbędne dla skutecznej aplikacji (zatem cele, programy i zadania koniecznie należało tak sformułować, aby stały się planistycznym, wymaganym przez fundusze unijne, uzasadnieniem dla wniosków o współfinansowanie poszczególnych przedsięwzięć),

- wejście w życie nowych regulacji prawnych nakładających na samorząd obowiązek przygotowania kompleksowych programów w określonych dziedzinach funkcjonowania Miasta (np. ustawy dotyczące pomocy i spraw społecznych, regulacje dotyczące mieszkalnictwa, prawo ochrony środowiska), co winno znaleźć swoje miejsce w Strategii,

- przyjęcie przez Radę Miasta Krakowa w dn. 16 kwietnia 2003 r. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa, skutkujące koniecznością zharmonizowania treści Strategii z tym aktem planistycznym; stało się niezbędnym takie zaktualizowanie Strategii, które doprowadzi do zgodności ze Studium (np. w zakresie katalogu programów operacyjnych-sektorowych i katalogu projektów miejskich - zadań inwestycyjnych),

- uchwalenie po 1999 roku dokumentów planistycznych: Narodowego Planu Rozwoju, Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego i Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego - koniecznym stało się uwzględnienie w Strategii Rozwoju Krakowa uwarunkowań, reguł i kierunków rozwoju wynikających z tych dokumentów,

- na płaszczyźnie ściśle merytorycznej - zmiany zewnętrznych uwarunkowań determinujących rozwój społeczny i gospodarczy; analizy sytuacji społecznej (standard życia, dochody, zatrudnienie, stan i prognozy demograficzne) oraz sytuacji gospodarczej (stan i tendencje oraz

prognozy ekonomiczne) nakazują aktualizację planu strategicznego - odmienne rozłożenie akcentów albo uzupełnienie planowanych kierunków rozwojowych. W sferze społecznej wyraźnie widać to przykładowo w obszarze dotyczącym grup mieszkańców zagrożonych marginalizacją (bezrobocie, bezdomność, ubóstwo), w sferze gospodarczej świadczy o tym kondycja firm, dynamika obrotów i przychodów, ilości kreowanych miejsc pracy, wielkości inwestowania w Krakowie. Te przykłady są wyrazem zjawisk i tendencji ogólnokrajowych, a także szerszych. Strategia Rozwoju Krakowa musi te zjawiska dostrzegać i odpowiednio do nich - do występujących potrzeb i perspektyw - kształtować kierunki rozwoju oraz programy wykonawcze. Stąd np. w zaktualizowanej Strategii inne podejście do kwestii gospodarczych - wyeksponowanie gospodarki jako czynnika motorycznego warunkującego rozwój we wszelkich innych dziedzinach (z kolei w gospodarce ekspozycja inwestycji zewnętrznych oraz specjalizacji w wysokich technologiach, a także ekspozycja roli turystyki i sportu dla rozwoju gospodarczego). Stąd także wyeksponowanie kwestii związanych z bezpieczeństwem socjalnym mieszkańców i szerzej - z warunkami życia, czemu nadano rangę celu strategicznego, czyli priorytetowe znaczenie,

- z powyższym wiąże się konieczność generalnego przeanalizowania aktualności katalogu programów sektorowych zawartych w obowiązującej Strategii. Strategia ta identyfikuje ponad siedemdziesiąt programów obowiązujących w 1999 roku oraz proponuje wprowadzenie kolejnych, ponad pięćdziesięciu programów nowych. Aktualnie inna jest lista programów obowiązujących, a programy proponowane w 1999 roku do wprowadzenia, a nie podjęte, wymagają powtórnego przeanalizowania i zaktualizowania. Kwestia realnego i spójnego z całą Strategią katalogu programów ma znaczenie zasadnicze - programy te są głównym instrumentem i osią realizacji całej Strategii,

- na koniec potrzeba wkomponowania w Strategię narzędzi i wytycznych wdrożeniowych dających punkt wyjścia dla stosownych zarządzeń wykonawczych Prezydenta Miasta Krakowa; dla skuteczności w realizacji planu strategicznego koniecznym jest określenie instrumentów wdrażania oraz mechanizmów monitorowania, oceny i aktualizacji planów, w szczególności programów sektorowych - wzbogacono więc Strategię o tę warstwę. W tym kontekście w szczególny sposób koniecznym stało się uwzględnienie udziału społeczności Miasta w realizacji zadań rozwojowych - czyli wypełnienie treścią hasła "partycypacji społecznej" (zadbano o to zarówno w katalogu programów sektorowych, jak i w strukturze wdrażania Strategii).

Z jednej strony wskazane wyżej okoliczności i wynikający z nich zakres aktualizowanej treści Strategii, z drugiej natomiast strony fakt, że dokument Strategii, jak każdy akt planistyczny, nie ma typowego kształtu normatywnego (nie jest zatem możliwa klasyczna nowelizacja poprzez zastępowanie jednych fragmentów, innymi, nowymi) spowodowały, iż należało dokonać aktualizacji w formie nowego dokumentu. Tylko w takiej formie mogła zostać zachowana kompletność, spójność i wewnętrzna logika aktu planistycznego, opartego o całościowy, zwarty wywód.

Przedstawiany projekt Strategii Rozwoju Krakowa jest - jak zaznaczono na wstępie - zaktualizowaną kontynuacją strategicznej linii rozwoju Miasta, przyjętej w 1999 roku, a znajdującej genezę we wcześniejszych dokumentach planistycznych, w tym m.in. w „Planie rozwoju miasta Krakowa na lata 1997-2001” oraz w politykach sektorowych uchwalanych w latach 1993-1996. Jest jednocześnie projektem dokumentu nowego, czyniącego zadość materialnym i formalnym wymogom dnia dzisiejszego oraz perspektywie na przyszłość, formułowanej na podstawie aktualnych przesłanek i uwarunkowań, potrzeb i możliwości.

Mając powyższe na uwadze przyjęcie przez Radę Miasta Krakowa projektu Strategii Rozwoju Krakowa jest celowe, a jego treść znajduje uzasadnienie.

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR ..... RADY MIASTA KRAKOWA Z DNIA .....

STRATEGIA ROZWOJU KRAKOWA

PROJEKT – 28.10.2004

Kraków 2004

SPIS TREŚCI

I WPROWADZENIE

1/ ZAŁOŻENIA WSTĘPNE 3
2/ PRZYJĘTY SCHEMAT PLANOWANIA STRATEGICZNEGO 6
3/ SŁOWNICZEK 7

II OCENA SYTUACJI

1/ DIAGNOZA STRATEGICZNA 9
2/ ANALIZA SWOT 15

III PLAN STRATEGICZNY

1/ WIZJA KRAKOWA 20
2/ MISJA SAMORZĄDU MIASTA 22
3/ CELE STRATEGICZNE 24
4/ CELE OPERACYJNE 26
5/ PROGRAMY SEKTOROWE 38
6/ ZADANIA – PRIORYTETOWE PROJEKTY INWESTYCYJNE 47

IV WDRAŻANIE STRATEGII

1/ INSTRUMENTY WDRAŻANIA STRATEGII 60
2/ MONITOROWANIE, OCENA, AKTUALIZACJA 62
3/ WYTYCZNE WDROŻENIOWE 63

V INFORMACJA O PROGRAMACH SEKTOROWYCH 64

VI MAPY 65

I

WPROWADZENIE

1/ ZAŁOŻENIA WSTĘPNE

Niniejszy dokument – „Strategia Rozwoju Krakowa" – kompleksowo aktualizuje Strategię Rozwoju Krakowa uchwaloną przez Radę Miasta Krakowa 20 października 1999 roku, opartą na analizach i programach formułowanych wcześniej, m.in. w „Planie rozwoju miasta Krakowa na lata 1997-2001" przyjętym przez Radę Miasta Krakowa 5 marca 1997 roku oraz w politykach sektorowych uchwalanych w latach 1993-1996.

Jest realizacją uchwały nr XII/87/03 Rady Miasta Krakowa z 16 kwietnia 2003 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa, w której przewidziano aktualizację lub sporządzenie nowego dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa.

Konieczność daleko idącej aktualizacji Strategii wynika z kilku przesłanek związanych przede wszystkim ze zmianami sytuacji prawnej i ustrojowej w Polsce, takimi jak:
— przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, co między innymi wymaga jednoznacznego określenia w dokumencie rangi przyjmowanych celów rozwojowych oraz programów sektorowych i zadań inwestycyjnych, która to umożliwi lepsze wykorzystanie perspektyw oraz unijnych środków finansowych,
— konieczność przyjęcia w Strategii Rozwoju Krakowa uwarunkowań i reguł rozwoju regionalnego i lokalnego wynikających z dokumentów powstałych po 1999 roku, w tym Narodowego Planu Rozwoju, Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego, Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa,
— nowe regulacje prawne nakładające na samorząd obowiązek przygotowywania kompleksowych programów w określonych dziedzinach funkcjonowania Miasta – przede wszystkim w zakresie rozwoju społecznego i obywatelskiego – którym należy zapewnić spójną podstawę w dokumencie strategicznym.

Konieczność aktualizacji strategii wynika także z uwidocznionych w ostatnich latach potrzeb Miasta i jego mieszkańców. Wśród nich najistotniejsze to:
— dostosowanie do zmian zewnętrznych uwarunkowań determinujących rozwój zarówno w sferze społecznej (z przemianami kulturowymi i prognozami demograficznymi włącznie), jak i gospodarczej (z uwzględnieniem prognoz ekonomicznych); zmiany te mają decydujący wpływ na treść planowanych działań oraz określenie wśród nich priorytetów,

co znajduje wyraz w potrzebie nowego ukształtowania katalogu celów strategicznych i operacyjnych rozwoju,
— potrzeby i kierunki rozwojowe istniejące we wcześniejszych planach strategicznych, które jednak mocniej zaakcentowały się w życiu Miasta w ostatnich latach: konieczność szerszego uwzględnienia roli gospodarki w rozwoju Miasta, jak też docenienie znaczenia udziału zorganizowanych środowisk mieszkańców w tym rozwoju; musi to znaleźć swój wyraz w nowym kształcie celów strategicznych i operacyjnych, a przede wszystkim w nowo sformułowanym katalogu programów sektorowych, mających te cele realizować, czyli kształtować rzeczywiste kierunki i dynamikę rozwoju Miasta.

Powyższe okoliczności spowodowały, że zakres koniecznych zmian w zapisach Strategii z 1999 roku wpłynął na jej kształt w sposób na tyle istotny, że, dla zachowania kompletności, spójności i wewnętrznej logiki dokumentu, właściwe okazało się przedstawienie go w wersji całkowicie nowej. Operowanie jednolitym dokumentem pozwala także zadbać o odpowiednie proporcje treści, a wynikające z niego zadania i programy przedstawić z zachowaniem wypracowanych hierarchii – co jest istotne dla każdego aktu planowania.

Pomimo wielu zmian przedstawiony dokument w dalszym ciągu jest aktualizacją Strategii z 1999 roku, co oznacza, że zostały zachowane jej podstawowe idee i założenia dotyczące przyszłości Krakowa. Nastąpiła jednak zmiana akcentów i nadanie szczególnej rangi sferze gospodarczej oraz kwestii partycypacji środowisk mieszkańców. Znajduje to wyraz w całej sekwencji kroków: od wizji i misji, poprzez cele rozwojowe, po programy i konkretne zadania. Na tej podstawie został wywiedziony całościowy i spójny katalog celów strategicznych i operacyjnych rozwoju, jak też nowy, zgodny z wymogami aktualizacji, pakiet programów sektorowych i zadań. Zachowane zostały także treści Strategii z 1999 roku, ale wprowadzono również nowe, wynikające bezpośrednio ze wskazanych wyżej przesłanek.

Istotne zmiany dotyczą fazy wdrażania Strategii, szczególnie w odniesieniu do programów sektorowych oraz zadań. Położono także nacisk na udział społeczności Miasta w budowaniu jego przyszłości i realizowaniu strategicznych zadań, wyrażony nie tylko w sformułowaniach misji Miasta, ale głównie w zbiorze przyjętych jako niezbędne do opracowania i wdrożenia programów sektorowych, dotyczących zarządzania i partycypacji społecznej. W tym kontekście ważną częścią dokumentu są założenia dotyczące uruchomienia instytucjonalnych mechanizmów wdrażania Strategii, w tym monitorowania i oceny tego procesu, jak również aktualizowania, węzłowych dla urzeczywistniania Strategii, programów sektorowych i zadań.

Wśród założeń metodologicznych przyjętych w aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa szczególne miejsce zajęły:
— długoterminowy charakter planowania strategicznego, przy uznaniu i podkreśleniu, iż realizacja zakreślonej wizji Miasta oraz wyznaczonych dalekosiężnych celów rozwojowych jest procesem ciągłym, polegającym na ustawicznym zmierzaniu do stanu pożądanego, sformułowanego w Strategii (stąd nie zakreśla się horyzontu czasowego dokumentu Strategii),
— przyjęcie dynamicznego charakteru treści Strategii, co z jednej strony oznacza długotrwałą aktualność celów strategicznych rozwoju Miasta, gwarantowaną konsensusem

osiągniętym w pracach nad Strategią, z drugiej zaś strony okresowe aktualizacje programów sektorowych i zadań, w wyniku monitorowania i oceny postępów w realizacji ustaleń programowych,
— oparcie planowania strategicznego na modelu wieloszczeblowym, w którym podstawą realizacji generalnego planu, będącego możliwie stabilnym trzonem Strategii, są programy sektorowe, których dotyczy okresowa aktualizacja,
— eksponowanie w Strategii priorytetowych dziedzin funkcjonowania Miasta, będących nośnikami jego rozwoju,
— nadanie treści Strategii Rozwoju Krakowa, adresowanej do wszystkich mieszkańców oraz miejscowych instytucji i organizacji, wymiaru ogólnego – bez ograniczania jedynie do obszarów problemowych bezpośrednio zarządzanych przez władze samorządowe Miasta,
— wprowadzenie zarówno w fazie opracowywania Strategii Rozwoju Krakowa, jak i w fazie jej wdrażania mechanizmów partycypacji społecznej – stałej konsultacji i współdziałania w obrębie wspólnoty samorządowej na rzecz rozwoju Miasta.

W dotychczasowej pracy nad aktualizacją Strategii szczególną formą realizacji ostatniej z wymienionych wyżej zasad – partycypacji i konsultacji społecznej, stała się „Krakowska Lista Szans" – dwustopniowy sondaż opinii i postulatów na temat rozwoju Krakowa, przeprowadzony w formie warsztatowych dyskusji w środowiskach zawodowych i społecznych, jak też w formie powszechnie adresowanej do mieszkańców Miasta ankiety. Wyniki tych warsztatowych dyskusji oraz sondażu opinii mieszkańców znalazły swój wyraz w treści planu strategicznego.

2. PRZYJĘTY SCHEMAT PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

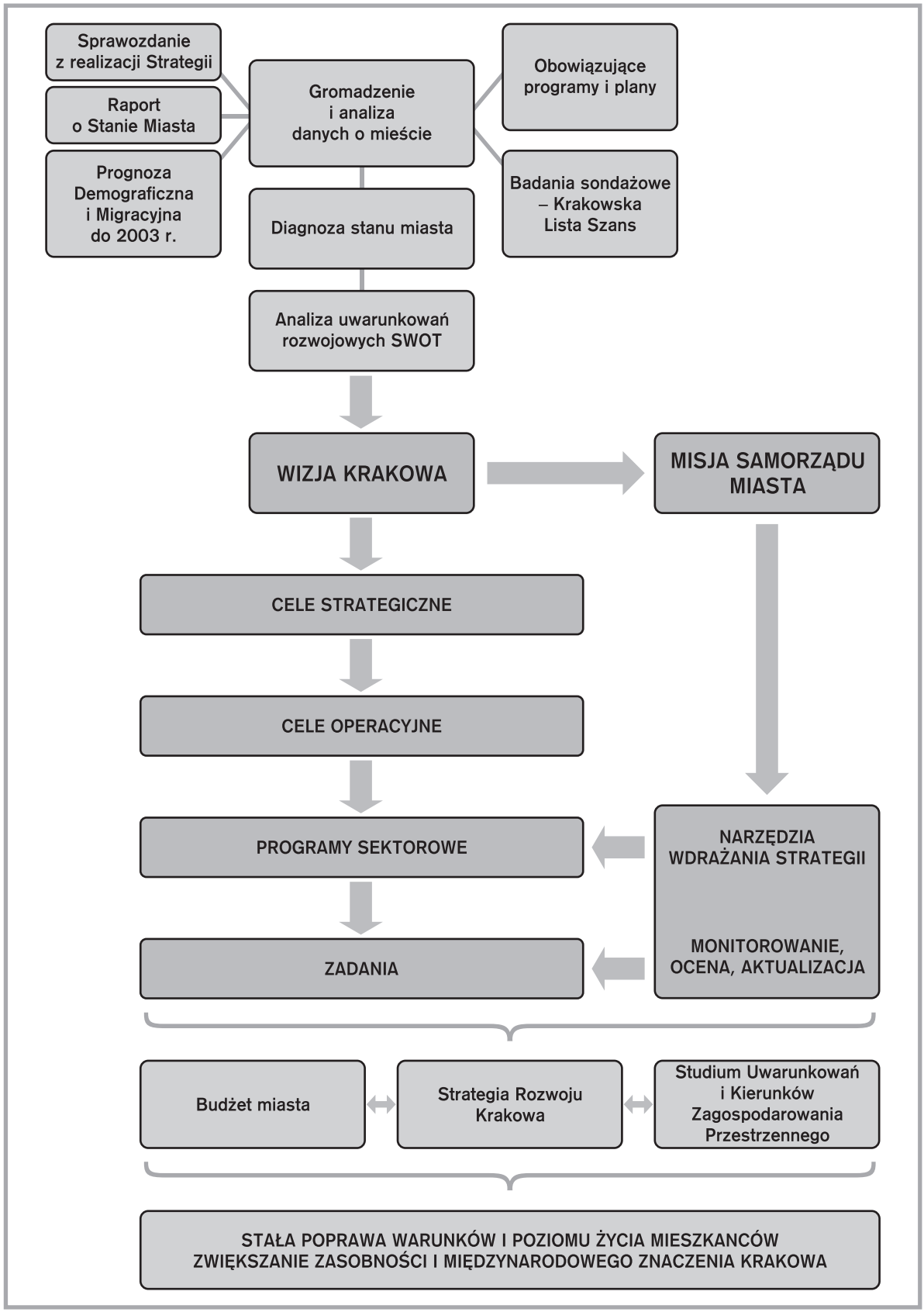

3/ SŁOWNICZEK

Analiza SWOT
Analiza SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) to podstawowe narzędzie podejmowania decyzji strategicznych. Określenie swoich atutów i słabych stron oraz szans i zagrożeń, które niesie otoczenie, pozwala na podejmowanie właściwych decyzji na różnych etapach i poziomach procesu strategicznego.

Cele strategiczne
Cele strategiczne wynikają z wizji rozwoju i są jej konkretyzacją. Cele te wyznaczają kierunek działania podmiotów życia społecznego i gospodarczego miasta. Są to cele długookresowe, określające, co można obecnie zrobić, aby zwiększyć przyszłe możliwości i zapewnić konkurencyjność miasta w dłuższym horyzoncie czasowym.

Cele operacyjne
Cele operacyjne stanowią rozwinięcie celów strategicznych i charakteryzują się bliższym od nich horyzontem czasowym. Realizacja celów operacyjnych warunkuje osiągnięcie strategicznych celów rozwoju. Powinny one zostać sformułowane w taki sposób, aby były osiągalne i mierzalne. Narzędziem ich realizacji są programy sektorowe.

Miasto obywatelskie
Pojęcie miasta obywatelskiego odnosi się do filozofii społeczeństwa obywatelskiego, ma jednak w Strategii bardzo konkretne, operacyjne znaczenie. Chodzi bowiem o społeczność mieszkańców posiadających właściwe umiejętności i wiedzę oraz chcących działać na rzecz dobra wspólnego, zdolnych do aktywności oraz nie pozbawionych praw i formalnych możliwości działania.

Misja
Misja jest deklaracją środowiska, instytucji lub organizacji podejmujących realizację Wizji rozwoju Miasta. Opisuje przyjmowane przez nie zasady i podstawowy sposób urzeczywistniania tej Wizji. Podstawowe znaczenie ma misja samorządu Miasta, odpowiadająca na pytanie, w jaki sposób samorząd miasta będzie realizował materialne założenia Strategii: wizję rozwoju, cele strategiczne i operacyjne, programy i zadania.

Partycypacja społeczna
Partycypacja społeczna jest bardzo istotnym czynnikiem realizacji Strategii. Jest ona rozumiana jako wspólne branie odpowiedzialności za rozwój miasta przez samorząd i mieszkańców. Z jednej strony może się rozwijać od zwykłego uczestnictwa w wyborach i aktywności w swoim środowisku poprzez samoorganizację społeczną wobec różnorakich wyzwań, aż do systemowej współpracy z władzami Miasta. Ze strony władzy, jej rozwój może przebiegać od właściwej polityki informacyjnej i systemu konsultacji społecznych, poprzez zlecanie zadań podmiotom społecznym, aż do wspólnych projektów strategicznych. Partnerstwo realizuje się w połączeniu tych dwóch dróg.

Programy sektorowe
Programy sektorowe to dokumenty planistyczne tworzone dla jednego lub kilku obszarów funkcjonowania miasta (sektora wydzielonego organizacyjnie lub dziedziny jednolitej merytorycznie), mające realizować jeden lub kilka celów operacyjnych zapisanych w strategii. Programy sektorowe są wdrażane poprzez zadania (projekty miejskie).

Projekty inwestycyjne
Projekty inwestycyjne to kompleksowe przedsięwzięcia inwestycyjno-programowe, złożone z szeregu bardziej szczegółowych zadań, mające szczególne znaczenie dla realizacji programów sektorowych, a przez to celów rozwojowych. Wyodrębnia się je ze względu na szczególną złożoność, międzysektorową rolę oraz znaczenie dla urzeczywistniania Strategii.

Strategia rozwoju miasta
Strategia rozwoju miasta to koncepcja działania zmierzającego do zrównoważonego i trwałego rozwoju społeczności miasta, przedstawiona w formie zwartego dokumentu zawierającego procedury osiągania zamierzonych celów – co pozwala na włączenie się do wspólnych działań partnerów społecznych. Dokument taki powinien zawierać: syntetyczną diagnozę stanu istniejącego; analizę słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń; określenie deklaracji strategicznych – wizji i misji; cele strategiczne i cele operacyjne; powinien opisywać także programy sektorowe i zadania, służące realizacji zamierzeń oraz wskazywać środki pozwalające te wszystkie przedsięwzięcia wdrożyć.

Wizja
Wizja rozwoju miasta to pożądany obraz przyszłej, odnoszącej się do następnego pokolenia, sytuacji społeczności miasta we wszystkich istotnych wymiarach – komponentach rozwoju. Wizja powinna wskazywać główne wyzwania, przed którymi Miasto stoi, co stanowi podstawę określenia celów strategicznych.

Zadania
Zadania to konkretne zamierzenia i przedsięwzięcia, które w całości lub w części realizują jeden lub więcej programów sektorowych. Wśród nich szczególnie znaczenie mają zadania strategiczne, uznane za decydujące o rozwoju Miasta. Do realizacji zadań mogą być tworzone programy sektorowe albo można je podjąć w ramach projektów miejskich.

II

OCENA SYTUACJI

1/ DIAGNOZA STRATEGICZNA

Strategia Rozwoju Krakowa jest długookresowym programem trwałego i zrównoważonego rozwoju. Oznacza to osiągnięcie takiej równowagi między celami gospodarczymi, społecznymi, ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kulturowego, która przynosi poprawę jakości warunków życia mieszkańców, bez uszczerbku dla możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń. Trwały i zrównoważony rozwój obejmuje nie tylko przyjazny środowisku rozwój społeczno-gospodarczy, ale również zasadę zrównoważonego rozwoju przestrzennego. W szczególności oznacza to pogodzenie interesu publicznego i prywatnego z ekologicznymi i kulturowymi funkcjami Miasta. Jako niepożądany uznać należy rozwój przynoszący jedynie doraźne korzyści mieszkańcom, inwestorom i władzom Miasta, jeżeli dokonuje się to kosztem możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń bądź z uszczerbkiem dla środowiska czy ładu przestrzennego. Aby zapewnić trwały rozwój, konieczne jest uwzględnienie procesów dających się zaobserwować w dłuższej, wieloletniej perspektywie.

Punktem wyjścia niniejszej diagnozy jest stan bieżący rozwoju Miasta, ale jej przedmiotem są kierunki i tendencje wpływające na rozwój i wynikające z niego następstwa. Przyszłość Krakowa powinna się opierać na silnym społeczeństwie obywatelskim. Oznacza to angażowanie w czasie planowania, wdrażania, monitorowania i oceny strategii wszystkich partnerów społecznych, w szczególności samych mieszkańców Krakowa. Warunkiem sprawnej realizacji strategii rozwoju jest utożsamianie się mieszkańców, firm, organizacji społecznych i innych podmiotów działających na terenie Miasta z misją i celami strategicznymi rozwoju Miasta. Realizacja celów strategicznych będzie możliwa tylko przy dużym zaangażowaniu społecznym.

Globalizacja jest procesem, którego nie można ignorować. Kraków jest Miastem, które chce czerpać z niego korzyści. W tym celu stara się stworzyć klimat przyjazny dla lokalizowania inwestycji w Krakowie, zarówno przez przedsiębiorców miejscowych, jak i zewnętrznych. Samo podniesienie konkurencyjności Krakowa nie wystarcza jednak do zapewnienia trwałego rozwoju. Przyjazny klimat należy utrzymywać, aby po uzyskaniu krótkotrwałych korzyści inwestorzy pozostawali w Krakowie.

Kraków, umacniając swoje funkcje metropolitalne, musi dążyć do stworzenia takich warunków, aby inwestorzy i mieszkańcy przy dokonywaniu wyboru miejsca zamieszkania lub prowadzenia działalności gospodarczej wybierali Kraków. Koncepcja rozwoju zrównoważonego nie prowadzi przecież do eliminowania konkurentów. Związki z innymi miastami w regionie i regionach sąsiednich powinny być tak kształtowane, aby z umacniania funkcji metropolitalnych

Krakowa mogły one czerpać korzyści. Szczególnie istotna z tego punktu widzenia jest współpraca z samorządem województwa i dążenie władz samorządowych wszystkich szczebli do spójności w tworzonych i realizowanych przez nie strategii rozwoju własnych jednostek terytorialnych. Wzajemna spójność tych strategii oraz ich zgodność z priorytetami rozwojowymi Unii Europejskiej jest często podstawowym warunkiem korzystania z unijnych środków finansowych. To niezwykle trudne zadanie, biorąc pod uwagę możliwość występowania konfliktów interesów na różnych szczeblach samorządności. Kraków nie może jednak opierać swej strategii rozwoju na izolacji od dużego regionu Małopolski, którego jest stolicą. Z całą pewnością najważniejszym partnerem jest samorząd województwa. Określanie strategicznej roli, jaką ma odgrywać Kraków w regionie, powinno odbywać się we współdziałaniu z władzami samorządu wojewódzkiego.

Kraków powinien w jeszcze większym stopniu czerpać korzyści z procesu integracji europejskiej. Stąd konieczne jest wypracowanie programów pozwalających pełniej wykorzystać szanse z tym procesem związane. Istotnym efektem płynącym z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, wymienianym wśród szans rozwoju jest możliwość korzystania z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii; jednak w ujęciu strategicznym integracja z UE powoduje usunięcie barier przede wszystkim w wymianie gospodarczej. Integracja może też spowodować negatywny efekt – odpływ najwyżej wykwalifikowanej i dynamicznej kadry. Integracja tak postrzegana może stanowić zagrożenie dla innowacyjności (i konkurencyjności) Krakowa. Dlatego istotnym elementem strategii są działania mające na celu uczynienie z Krakowa atrakcyjnego miejsca zamieszkania, rozwoju i pracy również dla najlepiej wykształconych i najbardziej ambitnych jego mieszkańców.

Korzystanie z funduszy strukturalnych UE oznacza konieczność aktywnego zarządzania środkami publicznymi, w tym posiadania i wdrażania wizji rozwojowych. Znaczną barierą w korzystaniu z funduszy unijnych może być słabe przygotowanie projektów. Środkiem zaradczym w przypadku Krakowa powinno się stać wykorzystanie potencjału naukowego i partnerstwa prywatno-publicznego przy tworzeniu i realizacji projektów. Temu, między innymi, służy Strategia, stanowiąca punkt odniesienia dla tworzonych programów sektorowych.

Jakość przestrzeni Miasta jest w dużej mierze uzależniona od sposobu gospodarowania Miastem i stanowi ogromne wyzwanie dla władz samorządowych Krakowa, które powinny w swoich działaniach przede wszystkim dbać o jej poprawę. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa oraz oparte na nim miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powinny być postrzegane jako skoordynowany ze Strategią pakiet dokumentów służących planowaniu rozwoju strategicznego.

Rośnie znaczenie konkurencyjnych w stosunku do Krakowa miast (ośrodków), których strategie rozwoju oparte są również na umacnianiu funkcji metropolitalnych. Poza Pragą, Budapesztem i Berlinem, o których po przystąpieniu nowych państw do UE coraz trudniej powiedzieć „ośrodki zagraniczne", niezwykle dynamicznie rozwija się region śląski. Jest on konkurencyjnym wobec Krakowa zespołem zurbanizowanym, który, opierając się na różnorodnej tradycji kulturowej i historycznej, główny nacisk kładzie na wzmocnienie atrakcyjności dla lokalizacji biznesu. O ile winą za mniejszą atrakcyjność gospodarczą Krakowa wobec Pragi,

Budapesztu czy Berlina można jeszcze obarczać mniej korzystne dla inwestorów prawne ramy inwestowania, o tyle argument ten jest bezzasadny w odniesieniu do sąsiedniej metropolii. Przy tej okazji należy też zwrócić uwagę na potrzebę współdziałania Krakowa i Katowic w wypracowaniu wspólnych założeń rozwoju uwzględniających pozytywne strony naturalnego układu bipolarnego: aglomeracja śląska – aglomeracja krakowska. Nie bez znaczenia dla rozwoju Krakowa jest również umacnianie się ośrodków miejskich w regionie Małopolski; powinno ono być pozytywnie wykorzystane przez Kraków. Efektem opartego na współpracy między władzami miast, dobrego wykorzystania takiego rozwoju jest na przykład wzajemne czerpanie korzyści z ruchu turystycznego przez Wieliczkę, Oświęcim i Kraków.

Powszechnie przyjęło się, że warunkiem przyciągnięcia inwestycji bezpośrednich jest stworzenie nowoczesnej infrastruktury technicznej (drogi, telekomunikacja, budynki). Choć Kraków podjął już wyzwanie podniesienia jakości infrastruktury technicznej, wciąż pozostaje wiele zadań do realizacji w tym względzie. Dekapitalizacja układu drogowego i tramwajowego, brak parkingów w centralnej strefie Miasta i na jej obrzeżach, dekapitalizacja systemu kanalizacji, niepełna dostępność do sieci wodociągowej, brak systemu segregacji odpadów u źródła – to tylko niektóre z niedostatków infrastruktury transportowej i komunalnej Miasta. Większość z tych problemów została jednak zdiagnozowana i podjęto działania zmierzające do ich rozwiązania. Tymczasem spełnienie warunku „idealnej" dla inwestorów infrastruktury technicznej jest warunkiem ważnym, ale nie daje jednoznacznej przewagi konkurencyjnej nad innymi ośrodkami. Elementem, który decyduje o podejmowaniu decyzji o lokalizacji inwestycji jest również infrastruktura pozatechniczna. Istnienie przedszkoli i szkół dla dzieci pracowników zagranicznych firm, przyjazne sąsiedztwo firmy, zaplecze rekreacyjne dla pracowników i ich rodzin, a także niezwykle niewymierne wartości, takie jak sposób traktowania inwestorów przez administrację i lokalnych kontrahentów, jasne zasady postępowania oparte na stabilności regulacji prawnych i zasadzie przestrzegania umów. Niebagatelne znaczenie ma również istnienie solidnej i stale aktualizowanej informacji o stanie Miasta, w szczególności o jego sytuacji gospodarczej. Tworzenie i udostępnianie takich informacji oraz analiz dynamiki zmian w stanie bazy ekonomicznej Miasta ma również bardzo pozytywny efekt dodatkowy – ułatwia monitorowanie realizacji strategii rozwoju.

Kolejnym ważnym, ale nie do końca wykorzystanym atutem Krakowa jest funkcjonujący prężny ośrodek naukowy. Sama liczba uczelni wyższych, studentów, mnogość kierunków studiów i dyscyplin nauki stanowi ważny miernik potencjału naukowego Miasta, który nie przynosi jednak Miastu oczekiwanych korzyści. Niepokojące jest zjawisko odpływu najzdolniejszych absolwentów oraz wysoko wykwalifikowanych pracowników nauki głównie do sektora prywatnego poza Kraków. Niewielka jest również liczba naukowców z zagranicy lub z innych ośrodków akademickich w Polsce przyjeżdżających do Krakowa na dłuższy okres związany z prowadzeniem badań lub chcących osiedlić się tu na stałe. Problem ten podobny jest do procesów obserwowanych w dziedzinie inwestycji zagranicznych. Inwestorzy nie myślą o Krakowie w kategoriach strategicznych, lecz głównie jako o przyczółku działalności skierowanej dalej na wschód.

Samorząd Miasta nie jest jedynym podmiotem odpowiedzialnym za realizację celów rozwojowych. Musi utrzymywać stałą i intensywną współpracę z partnerami w sektorach gospodarki, nauki i organizacjami pozarządowymi. Partnerstwo publiczno-prywatne oznacza współpracę

sektora prywatnego i publicznego, której celem jest osiągnięcie obopólnych korzyści w wymiarze gospodarczym i społecznym. Z jednej strony sektor gospodarki wspiera samorząd Miasta finansowo i organizacyjnie przy realizacji zadań publicznych, z drugiej strony otrzymuje takie wsparcie od samorządu. Wsparcie bezpośrednie dla sektora produkcyjnego powinno się koncentrować przede wszystkim na wspomaganiu tworzenia i absorpcji innowacji. Wsparcie pośrednie – wokół promocji inwestycji bezpośrednich. Gospodarka Krakowa powinna być gospodarką opartą na wiedzy. Jak wspomniano wyżej, wciąż nieznaczne jest wykorzystanie niekwestionowanego potencjału naukowego Krakowa dla podniesienia innowacyjności, a co za tym idzie konkurencyjności przedsiębiorstw krakowskich; do stworzenia przyjaznego otoczenia biznesu, a zwłaszcza warunków powstawania i działalności małych i średnich przedsiębiorstw, które jako najbardziej otwarte na zmiany, są motorem innowacyjności. Efekt ten można osiągnąć, wzmacniając partnerstwo rozumiane wielopłaszczyznowo. Aby powstało i rozwijało się środowisko innowacyjne, ważne są nie tylko zasoby, ale i atmosfera, relacje pomiędzy poszczególnymi podmiotami. Kraków, ze swoim potencjałem naukowo-badawczym, rozwiniętym otoczeniem biznesu ma szansę na stworzenie takiego środowiska przedsiębiorczości, które będzie źródłem innowacji i wzrostu konkurencyjności gospodarki. Wykorzystanie możliwości rozwojowo-badawczych jest jednak wciąż niezadowalające.

Partnerstwo oznacza również zaangażowanie w rozwój Miasta organizacji pozarządowych i wspieranie przedsiębiorczości społecznej. Kraków bardzo pozytywnie wyróżnia się pod tym względem na tle innych metropolii. Nie chodzi jedynie o dużą liczbę organizacji pozarządowych, ale o ilość i jakość różnego rodzaju przedsięwzięć społecznych, realizujących często zadania samorządu. Z drugiej strony, Kraków, podobnie jak inne polskie miasta, charakteryzuje się wciąż małymi umiejętnościami organizowania przedsięwzięć o charakterze publiczno-prywatnym i przedsięwzięć społecznych, które na całym świecie stały się głównym narzędziem rozwoju miast. Doskonalenie umiejętności organizowania i koordynacji przedsięwzięć społecznych to szansa dla Krakowa. Na styku sektorów gospodarki, samorządu i pozarządowego znajdują się wspólne cele rozwojowe, których realizacja będzie najskuteczniejsza właśnie przy wykorzystaniu przedsiębiorczości społecznej.

Mówiąc o partnerstwie w przypadku Krakowa musimy jednak wyjść poza tradycyjny schemat trzech sektorów. Na ich styku lub częściowo poza nimi mieści się jeszcze jeden element utrwalonego wizerunku Miasta, który ma nieocenione znaczenie dla rozwoju Krakowa: jego środowisko kulturalne. Bogate tradycje teatralne i koncertowe, mnogość galerii i bogata oferta muzeów stanowią o niewątpliwej atrakcyjności Krakowa, który jest chętnie wybieranym przez artystów miejscem życia i twórczości. Ta nieuchwytna cecha Krakowa stanowi o jego magii i przyczynia się do utrwalenia tego szczególnego genius loci. Z drugiej strony, brak nowoczesnej infrastruktury technicznej dla twórczości, przede wszystkim dużej sali koncertowej, wyklucza Kraków z grona organizatorów wielu ważnych wydarzeń kulturalnych o randze międzynarodowej.

Największym potencjałem rozwojowym Krakowa są jego mieszkańcy. Silny patriotyzm lokalny i przywiązanie do Miasta przekłada się na duże zaangażowanie w przedsięwzięcia społeczne i aktywność gospodarczą. Bogaty potencjał społeczny Krakowa jest w dużej mierze wynikiem dobrze rozwiniętego systemu edukacji opartego na wysoko wykwalifikowanej

kadrze nauczycielskiej, bogatej ofercie edukacyjnej oraz rozwiniętej sieci placówek dydaktyczno-oświatowych. Niestety, mieszkańcy Krakowa nie są wolni od zagrożeń społecznych. Starzeniu się społeczeństwa sprzyja ujemny przyrost naturalny, który negatywnie wyróżnia Kraków na tle Polski, a zwłaszcza województwa małopolskiego. Lata 90. przyniosły większą stratyfikację dochodową mieszkańców i pogorszenie się warunków życia najuboższych rodzin. Choć te niekorzystne tendencje udało się spowolnić, a jeśli chodzi o liczbę osób najuboższych, nawet zahamować, problem wykluczenia społecznego nadal stanowi ważne zagrożenie dla rozwoju Krakowa. Miasto posiada niezwykle skromne zasoby mieszkań socjalnych, a mieszkania komunalne cechują się niskim standardem i wysokim stopniem zużycia. Opisane wyżej zjawiska przyczyniają się częściowo do zwiększenia zagrożenia pospolitymi przestępstwami, które bardzo niekorzystnie wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i gości Krakowa.

Niekwestionowanym bogactwem Krakowa jest jego dziedzictwo kulturowe i historyczne. Należałoby się jednak zastanowić nad jego głębszym wykorzystaniem. Wydaje się, że sama promocja tych wartości nie pracuje na rzecz rozwoju Krakowa. Konieczne jest połączenie go z gospodarczą atrakcyjnością Miasta. Nie chodzi przy tym o skomercjalizowanie wartości historycznych, kultury i sztuki, lecz o umiejętne wkomponowanie ich w rozwój gospodarczy Krakowa. Ambicje Miasta okazują się zbyt wygórowane. Powstają drogie hotele, które choć w pełni obłożone, nie zapewniają bazy noclegowej dla mniej zamożnych turystów. Poza centrum pielgrzymkowym, Kraków nie ma oferty turystycznej dla mniej zamożnych turystów, którzy wolą skorzystać z taniej bazy noclegowej sąsiednich gmin. W tej dziedzinie potencjał Krakowa jest niewystarczający.

Analizując możliwości rozwoju Krakowa, tradycyjnie podkreśla się jego walory turystyczne. Turystykę należy traktować jako bardzo ważny sektor gospodarki Krakowa. Jeśli zostaną stworzone sprzyjające warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, to w naturalny sposób przyczyni się to także do rozwoju turystyki. Atrakcyjność turystyczna Krakowa jest również elementem konkurencyjności Miasta. Procesem, który należy wziąć pod uwagę, jest coraz łatwiejsza i tańsza możliwość podróżowania oraz towarzysząca jej możliwość wyboru marszruty wakacyjnej przez turystów. Kraków, mimo obiektywnie niekwestionowanych walorów turystycznych, może konkurencję tę przegrać ze względu na uwarunkowania komunikacyjne, słabe zaplecze noclegowe i niedoskonałą ofertę imprez turystycznych i kulturalnych.

Nie zapominając o niezwykle ważnym zaangażowaniu społecznym mieszkańców, firm, organizacji, podkreślmy, że realizacja Strategii należy przede wszystkim do władz Miasta. Skuteczna realizacja Strategii wymagać będzie modernizacji zarządzania urzędem, a co za tym idzie, zmian w strukturze urzędu. Chodzi o dostosowanie tradycyjnych struktur urzędu do zmiany filozofii zarządzania Miastem oraz uwarunkowań zewnętrznych. Koncepcja „uczącego się miasta" powinna mieć przełożenie na urząd Miasta, do którego również odnosi się postulat „urzędu uczącego się". Władze miejskie powinny stopniowo powierzać zarządzanie zadaniami publicznymi, tam gdzie jest to prawnie możliwe, partnerom społecznym, a przyjmować na siebie role twórcy ram instytucjonalnych i prawnych dla sprawnej realizacji celów strategicznych i koordynatora działań. Władze Miasta nie mogą bowiem stracić z pola widzenia długookresowych celów strategicznych przez zbytnie zaangażowanie się w pokonywanie trudności bieżących.

Na koniec roku 2003 Kraków liczył 757,7 tys. mieszkańców, z czego 53% stanowią kobiety. Osób w wieku do 17 lat mieszka w nim ok. 129 tys., a osób starszych niż 65 lat – ok. 128 tys. Mieszka tu prawie 489 tys. osób w wieku produkcyjnym. Przy 327 km^2 powierzchni Krakowa, podzielonej na 18 dzielnic, średnia gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 2 317 os/km^2. W ciągu ostatnich kilku lat utrzymuje się ujemny przyrost naturalny. W roku 2003 wskaźnik wyrażający przyrost naturalny osób na 1000 ludności wyniósł –1,26. Krakowianie dysponują 285,1 tys. mieszkań. 96,4% gospodarstw domowych posiada dostęp do wodociągów, a 94,5% do kanalizacji. Biologicznie i mechanicznie oczyszcza się w Krakowie 95% ścieków. Rocznie wytwarza się 200 tys. ton odpadów komunalnych.

W Krakowie jest 1096 km dróg, 10 mostów drogowych spinających brzegi Wisły.

Ogółem działa tu ponad 102,5 tys. firm, w tym ok. 1500 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. 98% wszystkich firm stanowią podmioty sektora prywatnego. Stopa bezrobocia wśród mieszkańców Krakowa wynosi 8,4%.

W Mieście istnieje 369 szkół, do których uczęszcza prawie 140 tys. dzieci i młodzieży. Kraków jest siedzibą 12 państwowych i 6 niepublicznych szkół wyższych, na których studiuje ok. 164 tys. studentów z całej Polski. Stale wzrasta odsetek ludzi z wyższym wykształceniem, w 2003 roku osiągnął on poziom 20,1%. W Krakowie jest ponad 140 kościołów i klasztorów. Działa tu opera, operetka, filharmonia, 7 teatrów; jest także 5 instytucji filmowych i 14 kin. Poza Zamkiem Królewskim na Wawelu działa także 48 muzeów i oddziałów muzealnych, które razem z Wawelem odwiedza 1746 tys. osób rocznie. Ogółem Kraków w ciągu 2003 roku odwiedziło 5,45 mln turystów.

Jak wskazano, na koniec roku 2003 liczba ludności Krakowa wyniosła ponad 746 tys. mieszkańców. Prognozy demograficzne przewidują zmiany: w roku 2005 wzrost liczby ludności do 760,3 tys. osób, w roku 2010 spadek do 753,4 tys. osób, w roku 2015 kolejny spadek do 739,4 tys. osób, w roku 2020 do 717,0 tys. osób, w roku 2025 do 687,3 tys. osób, aby w roku 2030 osiągnąć wielkość 651,2 tys. osób. Porównując dane z roku 2002 i roku 2030 prognozowany jest spadek liczby mieszkańców w Krakowie o 14%.

Zarysowana wyżej ogólna diagnoza (szczegółowe diagnozy sektorowe dla poszczególnych, wyodrębnionych 11 dziedzin funkcjonowania Miasta sporządzone zostały w trakcie prac nad niniejszym dokumentem Strategii i znajdują się zbiorze materiałów związanych z tymi pracami planistycznymi) wskazuje na szczególne znaczenie dla dalszego rozwoju Krakowa dwóch ściśle związanych ze sobą obszarów działania samorządu Miasta: obszaru związanego z realizacją procesów integracji europejskiej oraz obszaru związanego z zagraniczną współpracą samorządu Miasta. Obie te dziedziny, wobec wyzwań dnia dzisiejszego, nie mogą mieć innego charakteru niż ponadsektorowy, interdyscyplinarny.

Podobnie – choć na innej płaszczyźnie – taki charakter musi mieć cały obszar działalności Miasta i jego samorządu w zakresie najszerzej pojętej promocji Krakowa. W wymiarze sytuującym Miasto na zewnętrz i kształtującym jego postrzeganie, jak również w wymiarze wewnętrznym, budującym społeczną świadomość oraz aktywność mieszkańców i wszelkich podmiotów zbiorowych tworzących samorządową wspólnotę Krakowa.

2/ ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY

1) Bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe
2) Atrakcyjność turystyczna Miasta
3) Znany ośrodek nauki o międzynarodowym zasięgu oddziaływania, o bogatym potencjale naukowym i badawczo-rozwojowym
4) Bogata oferta oraz wysoka jakość kształcenia w szkołach wyższych
5) Międzynarodowa ranga Krakowa jako ośrodka kultury, sztuki i kultu religijnego
6) Korzystne położenie w sieci istniejących i projektowanych powiązań transportowych Europy Środkowej i Wschodniej, w tym korzystne usytuowanie międzynarodowego lotniska
7) Bogactwo przestrzeni publicznej o zróżnicowanym charakterze kompozycji, walorach funkcjonalnych oraz wielorakiej randze
8) Rezerwy terenów nadających się do lokalizacji obiektów i urządzeń służących wypełnianiu funkcji metropolitalnych
9) Uchwalone Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawierające spójną wizję rozwoju przestrzennego Miasta
10) Relatywnie niska stopa bezrobocia i zasoby ludzkie o wysokich kwalifikacjach
11) Znaczna aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców
12) Obecność mediów o zasięgu ponadlokalnym
13) Rozwinięty sektor organizacji pozarządowych
14) Wystarczające rezerwy zaopatrzenia w wodę dobrej klasy
15) System zaopatrzenia w ciepło, odpowiadający potrzebom odbiorców
16) Duże rezerwy ciepłownicze, gazownicze i energetyczne
17) Dobrze rozwinięty i wydajny system elektroenergetyczny i gazowniczy
18) Nowoczesny system gospodarowania odpadami i nowoczesne składowisko odpadów komunalnych
19) Dobrze rozwinięta infrastruktura systemu opieki zdrowotnej oraz wysoki profesjonalizm kadry pomocy społecznej
20) Bogata oferta edukacyjna oraz wysoka jakość kształcenia w dobrze rozwiniętej sieci szkół i placówek edukacyjnych
21) Możliwość kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na wszystkich poziomach edukacji i w różnorodnych typach szkół
22) Profesjonalna kadra szkoleniowa oraz rozbudowana sieć instytucji kultury fizycznej
23) Wysoki udział terenów zieleni w powierzchni Miasta
24) Objęcie ochroną prawną terenów cennych przyrodniczo
25) Rezerwy terenowe dla budownictwa mieszkaniowego
26) Aktualny wysoki rating Miasta (BBB+) zapewniający dostęp do krajowych i zagranicznych rynków kapitałowych
27) Rozległe kontakty i bogaty pakiet ofert współpracy zagranicznej

SŁABE STRONY

1) Niski stopień przygotowania nieruchomości do zainwestowania
2) Niski udział inwestycji zagranicznych i niekorzystna struktura zainwestowanego kapitału
3) Słabo rozwinięta sieć współpracy pomiędzy sferą nauki i gospodarki, słabo rozwinięty rynek transferu technologii
4) Brak atrakcyjnych warunków zatrudnienia dla ludzi młodych
5) Niewystarczający stopień przygotowania i realizacji inwestycji publiczno-prywatnych
6) Niewystarczająca informacja i brak całościowej promocji gospodarczej, kulturalnej i turystycznej Miasta
7) Brak znaczących obiektów służących realizacji funkcji metropolitalnych
8) Słabo rozwinięta sieć instytucji otoczenia biznesu
9) Brak infrastruktury koncertowo-kongresowej
10) Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
11) Niski udział „czystych branż" w gospodarce lokalnej
12) Niewielki zasób oraz niekorzystna struktura gruntów komunalnych
13) Niezagospodarowany potencjał Wisły i terenów nad nią położonych
14) Słabe preferencje transportu zbiorowego względem transportu indywidualnego
15) Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych
16) Niewykorzystanie sieci kolejowej PKP dla potrzeb transportu miejskiego i aglomeracyjnego
17) Dekapitalizacja układu drogowego i tramwajowego
18) Niewystarczająco rozwinięty system dróg lokalnych
19) Niedostateczne finansowanie rozwoju systemu dróg miejskich
20) Niewystarczająco rozwinięty system kanalizacji i oczyszczania ścieków
21) Słabo rozwinięty system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych u źródła oraz brak miejsca na nowe składowiska odpadów
22) Niezadowalający stan infrastruktury przeciwpowodziowej i odwadniającej
23) Wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych
24) Pogarszający się klimat akustyczny Miasta
25) Ponadnormatywne zanieczyszczenie wód powierzchniowych
26) Niedostatecznie rozwinięta baza dydaktyczna i bytowa szkół wyższych
27) Niedostatecznie rozwinięta i zdekapitalizowana baza sportowo-rekreacyjna
28) Dekapitalizacja zasobów mieszkaniowych i niewystarczające zasoby mieszkań socjalnych
29) Nierównomierny dostęp do świadczeń zdrowotnych
30) Niskie walory techniczne, funkcjonalne, przestrzenne i estetyczne części osiedli mieszkaniowych, szczególnie blokowisk z lat 60. i 70.
31) Niski poziom bezpieczeństwa socjalnego osób i rodzin wymagających wsparcia
32) Niewystarczająca liczba kadr pomocy społecznej

SZANSE I OCZEKIWANIA

1) Wzrost udziału bezpośrednich inwestycji zagranicznych
2) Rozwój współpracy środowisk nauki, przedsiębiorstw i administracji publicznej w zakresie transferu technologii
3) Rewitalizacja i wykorzystanie obszarów poprzemysłowych
4) Zwiększanie udziału środków pozabudżetowych w realizacji zadań publicznych
5) Poprawa rentowności przedsiębiorstw
6) Postępująca komunalizacja majątku Skarbu Państwa
7) Świadomie kreowana marka Krakowa
8) Rozwój sektora turystyki i instytucji turystycznych
9) Rozwój sektora informatycznego oraz przedsiębiorstw z branż wysokich technologii
10) Wykorzystanie procesu integracji europejskiej na rzecz metropolitalnego rozwoju Miasta
11) Perspektywa korzystania ze środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej
12) Wzrost znaczenia Krakowa wobec rosnącej rangi regionów w Unii Europejskiej
13) Aktywna współpraca międzynarodowa i udział Miasta w organizacjach międzynarodowych
14) Udział w rządowym programie budowy autostrad oraz w realizacji planowanych regionalnych i transgranicznych inwestycji komunikacyjnych
15) Wzrastająca aktywność samorządów gospodarczych
16) Rozwój tanich linii lotniczych
17) Poprawa bezpieczeństwa publicznego w związku z reorganizacją służb, inspekcji i straży
18) Wykorzystanie istniejących zasobów przyrodniczych dla rozwoju rekreacji i turystyki krajowej i zagranicznej
19) Poprawa jakości powietrza
20) Wdrażanie unijnych standardów w zakresie ochrony środowiska
21) Aktywny udział środowisk lokalnych w rozwiązywaniu problemów społecznych
22) Rozwój różnorodnych form doskonalenia zawodowego
23) Rozwijająca się strefa podmiejska
24) Właściwa struktura własności podmiotów świadczących usługi komunalne

ZAGROŻENIA I NIEKORZYSTNE TRENDY ROZWOJU

1) Wzrost konkurencji ze strony dużych ośrodków miejskich, metropolii polskich oraz środkowoeuropejskich
2) Niestabilność obowiązujących systemów prawno-finansowych
3) Przewlekłość postępowań administracyjnych w procesie inwestycyjnym
4) Odpływ wysoko wykwalifikowanej kadry i absolwentów do innych ośrodków
5) Wysokie koszty pracy
6) Przenoszenie działalności gospodarczej poza obszar Miasta
7) Brak polityki rządu w zakresie wspierania i wdrażania nowych technologii
8) Wysokie koszty dostosowania przedsiębiorstw do standardów Unii Europejskiej
9) Nakładanie na Miasto nowych zadań w zakresie edukacji bez zagwarantowania pełnych środków finansowych na ich realizację
10) Niestabilna organizacja systemu ochrony zdrowia
11) Starzenie się społeczeństwa
12) Postępująca pauperyzacja społeczności lokalnej i wzrost liczby klientów pomocy społecznej
13) Rosnące rozwarstwienie społeczne – pogłębianie się różnic w warunkach życia mieszkańców i rozwój zjawisk patologicznych
14) Niski poziom zaangażowania grup zmarginalizowanych w rozwiązywanie własnych problemów
15) Procesy suburbanizacji
16) Wzrost zagrożeń bezpieczeństwa publicznego mieszkańców
17) Niedofinansowanie działalności kulturalnej, oświatowej i edukacyjnej, nauki i szkolnictwa wyższego, inwestycji komunikacyjnych, działalności służb, inspekcji i straży, systemu ochrony zdrowia
18) Niedostateczne finansowanie inwestycji przeciwpowodziowych i systemu odwodnienia Miasta
19) Niedostosowanie do standardów jakościowych UE w zakresie ochrony środowiska
20) Malejąca dostępność nowo budowanych mieszkań
21) Zwrot nieruchomości wywłaszczanych

III

PLAN STRATEGICZNY

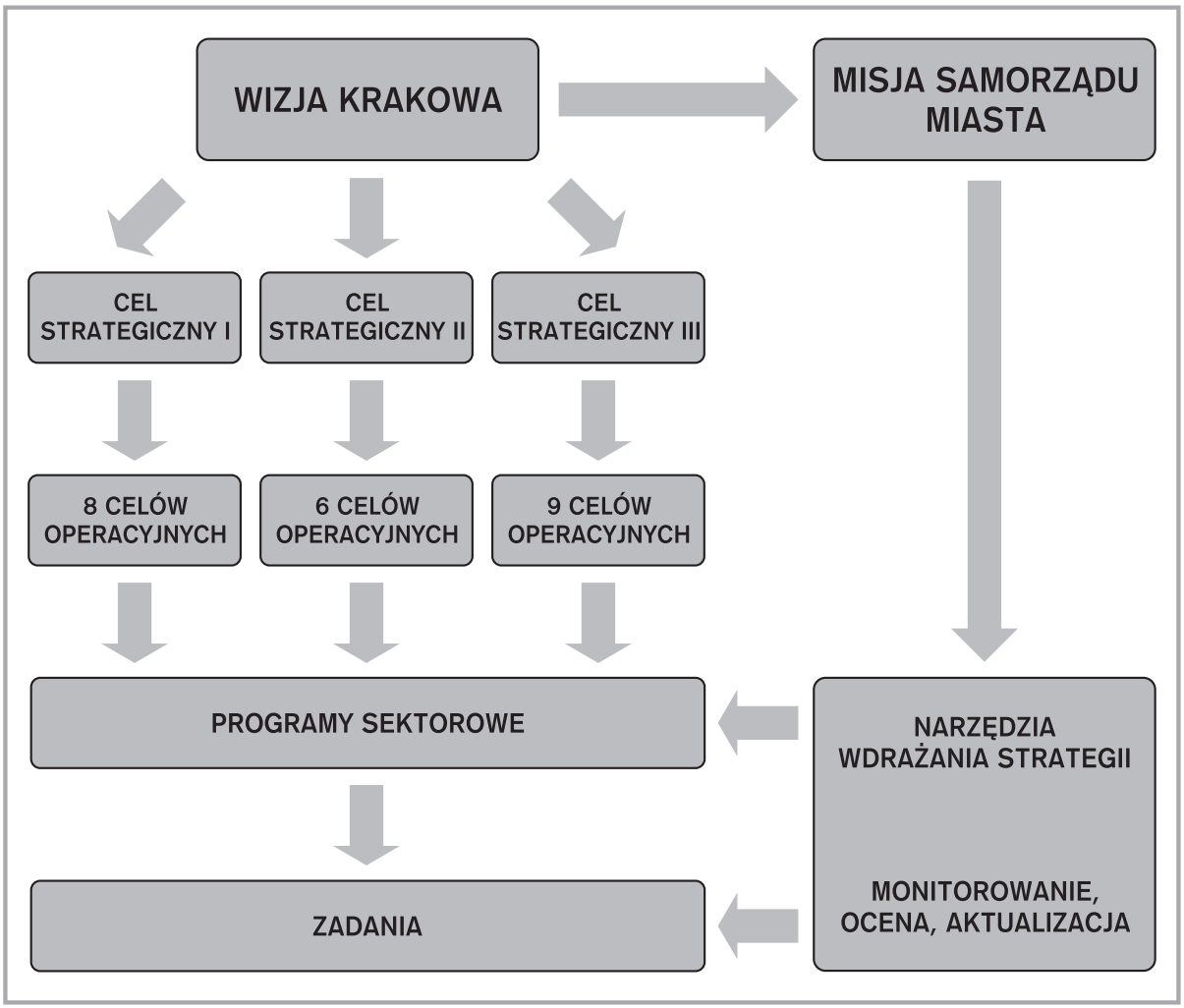

1/ WIZJA KRAKOWA

W rezultacie dokonanej diagnozy sytuacji Miasta i analizy jego silnych i słabych stron oraz pojawiających się szans i zagrożeń, a także w wyniku dyskusji i konsultacji w różnorodnych organizacjach i środowiskach mieszkańców, przyjmuje się wyobrażenie pożądanych cech Krakowa za kilkanaście lat, najogólniej i najkrócej sformułowane w określeniu:

KRAKÓW MIASTEM OBYWATELSKIM, ZAPEWNIAJĄCYM WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ – EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ, KONKURENCYJNYM OŚRODKIEM NOWOCZESNEJ GOSPODARKI OPARTEJ NA POTENCJALE NAUKOWYM I KULTUROWYM

Wizja ta współgra z głównymi ideami, które stały się podstawami Strategii Rozwoju Krakowa przyjętej w 1999 roku; nadal chodzi o uruchomienie wskazanych wtedy mechanizmów rozwoju, a więc:
— umacnianie metropolitalnych funkcji Krakowa;
— utrwalenie i kształtowanie tożsamości Krakowa;
— tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności.

Mocno akcentowany jest intensywny rozwój gospodarczy Miasta jako nośnik postępu, jak też aspekt obywatelskiej współodpowiedzialności mieszkańców jako metody urzeczywistniania wizji.

Wizja opisuje przyszły obraz Krakowa jako **centrum nowoczesnej gospodarki**, które skutecznie **konkuruje** z innymi ośrodkami w Polsce, w Europie i na świecie, pozyskując inwestorów, tworząc przyjazny klimat dla przedsiębiorczości, dając przestrzeń dla zróżnicowanej działalności gospodarczej. Realizacji tej części wizji sprzyja szczególnie korzystny klimat dla tworzenia innowacji, wynikający z naturalnego potencjału tkwiącego w mieszkańcach. Opiera się on w szczególności na aktywności licznego **środowiska naukowego**, które dzięki wyjątkowo korzystnym dla rozwoju nauki warunkom, centrum kongresowemu, bogato wyposażonym laboratoriom, nowoczesnym bibliotekom i rozwiniętej sieci teleinformatycznej wiąże swój własny rozwój z Krakowem. Kształcone w ramach doskonałych programów edukacyjnych młode pokolenia absolwentów chętnie pozostają w Mieście.

Przewagę konkurencyjną daje krakowianom również potencjał kulturowy. Niekwestionowanym bogactwem Krakowa, przekazanym przez naszych przodków, pozostaje doceniane przez mieszkańców i otaczane szczególną ochroną **dziedzictwo historyczne i kulturowe**. Ten powód do dumy zobowiązuje nas do szczególnej troski o pielęgnację i zachowanie najważniejszych odziedziczonych wartości. Z drugiej strony, bogate tradycje kupieckie, liczne zabytki kultury i architektury, tętniące życiem niezwykle różnorodne ośrodki kulturalne są podstawą budowania nowoczesnej gospodarki. Dbałość o nie przysparza wymiernych korzyści gospodarczych, a nie jest wyłącznie obowiązkiem moralnym. Dzięki dziedzictwu histo-

rycznemu i kulturalnemu Kraków staje się magnesem dla turystów, inwestorów, twórców i naukowców. Spośród wielu konkurencyjnych ośrodków wybierają oni Kraków jako miejsce szczególnie przyjemne, magiczne, mające trudną do opisania czarującą i nieprzemijającą atmosferę.

Kraków sprzyja nie tylko rozwojowi naukowemu, twórczej pracy, innowacyjnej gospodarce. Dzięki czystemu powietrzu, wodzie, bogactwu terenów zielonych i nowoczesnym obiektom sportowym, stanowi doskonałe miejsce wypoczynku dla mieszkańców i rywalizacji dla sportowców na światowym poziomie.

Kraków, stolica dynamicznie rozwijającego się regionu Małopolski, zgodnie z bogatą tradycją centrum administracji regionu, a niegdyś również stolica kraju i siedziba władców Polski, jest metropolią historyczną, która nadal rozwija swoje funkcje metropolitalne, tworząc **europolis** – nowoczesną metropolię europejską.

Wizja Miasta, podobnie jak cała strategia jego rozwoju, kreślona jest z myślą o jego mieszkańcach, którzy tworzą dobrze zorganizowane społeczeństwo obywatelskie. Tylko jako **wspólnota obywatelska** mogą sobie zapewnić **wysoką jakość życia**, nie ograniczając przy tym możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń, dbając o równowagę przestrzenną, ekologiczną, gospodarczą i społeczną. W ten sposób rozwój, który jest częścią wizji, będzie miał charakter **trwały i zrównoważony**. Krakowianie, mający silne poczucie wspólnoty, biorą odpowiedzialność za losy Miasta, aktywnie uczestnicząc w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwiązywania bieżących problemów wspólnoty, jak i realizacji pomysłów sprzyjających rozwojowi Miasta, stale kontrolując władze samorządowe.

Przyszły Kraków to miasto nowoczesnych rozwiązań komunikacyjnych, transport publiczny jest wybierany przez mieszkańców jako najskuteczniejszy i najtańszy sposób przemieszczania się. Dzięki nowym mostom prawobrzeżna i lewobrzeżna część Miasta stają się prawdziwą jednością. Kraków powoli, ale widocznie zwraca się twarzą ku Wiśle dzięki nowym obiektom kongresowym i wystawienniczym, wkomponowanym w istniejącą przestrzeń Miasta biurowcom, hotelom, szkołom. Ta bogata i wielofunkcyjna infrastruktura oraz architektura Miasta sprawiają, że przedstawiciele biznesu, nowoczesnego przemysłu, nauki i kultury wybierają je na swoje Miasto, przyczyniając się do tworzenia jego dobrej przyszłości.

2/ MISJA SAMORZĄDU MIASTA

Realizacja wizji rozwoju Krakowa jest wyzwaniem dla wszystkich mieszkańców i dla każdej z działających w mieście organizacji i instytucji. Koordynowanie tego procesu, dbanie o jego spójność i utrzymywanie jego ciągłości jest zadaniem kolejnych władz samorządowych.

Misja samorządu Miasta określa metody i instrumenty, które powinny być stosowane, aby skutecznie realizować założoną wizję rozwoju Miasta. Deklaruje się zatem:

MISJĄ SAMORZĄDU MIASTA JEST INTEGROWANIE DZIAŁAŃ MIESZKAŃCÓW, SŁUŻĄCE URZECZYWISTNIANIU WIZJI ROZWOJU KRAKOWA, POPRZEZ WPROWADZANIE PARTNERSKIEGO ZARZĄDZANIA MIASTEM, Z WYKORZYSTANIEM SZANS, JAKIE STWARZA JEGO METROPOLITALNY POTENCJAŁ ORAZ INTEGRACJA EUROPEJSKA

Misja ta współgra z podstawowym sformułowaniem wizji rozwoju Krakowa – „Kraków miastem obywatelskim". Stwierdza ona konieczność integrowania działań mieszkańców oraz wyraża wolę wprowadzania partnerskiego zarządzania miastem. Wzmacnianie partycypacji społecznej jako głównego impulsu i motoru, umożliwiającego konieczne dla rozwoju Miasta zmiany, ma w Krakowie szczególny wymiar – partnerskie działania wiążą się z zachowaniem specyficznej tożsamości Miasta.

Dzisiejsza tożsamość Krakowa powstawała przez lata dzięki specyficznym więziom różnych środowisk i instytucji i tylko zachowanie atmosfery i warunków pozwalających na stałe ich odnawianie pozwala wypracowaną tożsamość zachować. Od władz wymaga to właśnie partnerskiego integrowania działań.

Planowane metody stopniowego wprowadzania i upowszechniania samoorganizacji społecznej, uspołeczniania działań publicznych i wreszcie partycypacji społecznej i partnerstwa zasygnalizowane są w operacyjnej części strategii. Przedstawiona misja wskazuje także na konkretne mechanizmy rozwoju, które władze zamierzają wykorzystywać. Nacisk położony na wykorzystywanie szans wskazuje na wolę działania ofensywnego – na dążenie do wykorzystania możliwości, które pojawiły się w związku z momentem wejścia Polski do Unii Europejskiej. Jest to wyjątkowy moment i wiele z możliwości, które stwarza, może się więcej nie powtórzyć (wiąże się to m.in. z zadaniem rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz stworzeniem systemu czuwania nad szansami pozyskiwania środków i współpracy partnerów europejskich).

Wskazaniem priorytetu jest także postawienie na wykorzystanie metropolitalnego potencjału Krakowa. W globalizującym się świecie możliwości i szanse ogniskują się w wybranych miejscach, spełniających dobrze opisane wymagania – w miastach posiadających cechy metropolitalne. Dotyczy to własnych możliwości Miasta, ale także roli, którą pełni w swoim

regionie. Tak więc niezbędne jest systemowe rozwijanie metropolitalnych funkcji Krakowa i systematyczna współpraca regionalna. Wiąże się to ze zdolnością Krakowa do konkurowania z innymi miastami w Polsce i Europie oraz relacji Krakowa z otoczeniem, stanowiącym z jednej strony źródło potencjalnej siły, z innej jednak istotne uwarunkowanie.

Podejście do realizacji misji odzwierciedlają:

— będące częścią Strategii (rozdział III-5) programy przewidziane dla wspierania form i instytucji partycypacji społecznej oraz dla podnoszenia jakości zarządzania zadaniami publicznymi (wśród nich Program rozwoju społeczeństwa informacyjnego, Program Centrum Partycypacji Społecznej, Program rozwoju samorządności lokalnej, Program Centrum Monitorowania Jakości Życia Mieszkańców),
— także będące elementem Strategii (rozdział IV) rozwiązania dotyczące sposobu i narzędzi wdrażania strategii oraz monitorowania i oceny tych działań (wśród nich ważną rolę przewiduje się dla Rady Konsultacyjno-Programowej, która skupi przedstawicieli instytucji samorządowych i administracyjnych oraz reprezentantów środowisk nauki, kultury i gospodarki).

Konsekwentna realizacja założeń związanych z misją samorządu Miasta jest warunkiem koniecznym urzeczywistniania wizji stałego rozwoju Krakowa.

3/ CELE STRATEGICZNE

Dla urzeczywistniania zakreślonej wizji rozwoju Krakowa wskazuje się następujące, równorzędne cele strategiczne:

CEL STRATEGICZNY **I**
KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

CEL STRATEGICZNY **II**
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU

CEL STRATEGICZNY **III**
KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL STRATEGICZNY **I**
KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

Zarówno konkurencyjność jak i nowoczesność gospodarki nie są jedynie niezobowiązującymi hasłami i wymagają dookreślenia. Oba wymagają określenia rynków, na jakich Kraków chce rywalizować, dokonania ich analizy, oceny, co mamy do zaoferowania i z kim konkurujemy. Konsultacje społeczne wskazują na dwa główne rynki: nowoczesne technologie i turystykę. To jest podstawa do wybrania odpowiednich strategii. Analiza SWOT wskazuje jednak na wiele braków infrastrukturalnych i organizacyjnych, które mamy do nadrobienia.

Wiadomo jednak, że współcześnie siła gospodarcza Miasta zależy od potencjału drobnej i średniej przedsiębiorczości, który jest związany nie tylko z infrastrukturą techniczną, kapitałem zagranicznym – chociaż one są konieczne – ale przede wszystkim z powszechnością przedsiębiorczości i charakterem rynku pracy. Wymagają one rozbudowanego systemu wsparcia. Nowym obszarem rozwoju przedsiębiorczości jest formuła gospodarki społecznej.

CEL STRATEGICZNY **II**
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU

Do roli europejskiej metropolii aspiruje wiele miast – także w Polsce. Przewagę krakowianom daje odziedziczony przez dzisiejsze pokolenie wizerunek Krakowa. Jest on na tyle silnym atutem Miasta, że odpowiednio wykorzystany wzmacnia wszystkie pozostałe. Mocnym

impulsem pozwalającym na wykorzystanie tej okoliczności jest wejście Polski do Unii Europejskiej, szerzej otwierające możliwości współpracy kulturowej z całą Europą. Dla metropolitalnej roli Krakowa znaczenie ma także rozwój całej Małopolski, której szanse zwiększa dominująca w UE filozofia wzmacniania rozwoju regionalnego. Takie spojrzenie na analizę SWOT pozwala na zaproponowanie Miastu w tej dziedzinie strategii ofensywnej, a więc koncentrującej się na atutach i szansach.

Strategie ofensywne wymagają szerokiego wykorzystania podstawowego elementu potencjału społecznego, jakim są, obok indywidualnych kompetencji, więzi międzyludzkie. Tak więc ich realizacja wymaga nie tylko rozwoju głównych, najważniejszych środowisk, wpływających na poziom i jakość realizacji funkcji metropolitalnych Krakowa, a przede wszystkim środowisk nauki i kultury – wymaga ona również wypracowania formuły ich współdziałania. Wielu zasobów wymaga rozwój instytucji i programów związanych z funkcjonowaniem metropolii, ale także współdziałanie na jego rzecz wymaga trwałej formuły organizacyjnej oraz infrastruktury technicznej i społecznej. Stałej formuły i infrastruktury wymaga także współpraca z Małopolską.

Dodatkowo trzeba uwzględnić olbrzymią rolę sportu wyczynowego dla metropolitalnego wizerunku Miasta, ale także dla więzi jego mieszkańców – zjawisko to jest bowiem znakiem czasu.

CEL STRATEGICZNY **III**
KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

Stała poprawa warunków i poziomu życia mieszkańców jest podstawowym powodem przygotowywania Strategii Krakowa, tak więc wyodrębnienie atrakcyjności zamieszkania jako jej celu strategicznego pełni w niej inną funkcję. W świetle analizy SWOT trwały rozwój społeczności Krakowa nie może być oparty na strategii ofensywnej, bo zbyt wiele mamy braków i w niestabilnych czasach niesie ona zbyt duże ryzyko dla konkretnych grup osób, trzeba więc poprzestać na strategii konkurencyjnej. Jest ona uzasadniona potencjałem kompetencji, wiedzy i przedsiębiorczości tkwiącym w mieszkańcach i szansach, jakie niesie integracja kulturowa w UE. Tak więc atrakcyjność zamieszkania ma nie tylko podnosić jakość życia i wolę rozwoju dzisiejszych krakowian i przez to wydobywać tkwiący w nich potencjał, ale ma stwarzać warunki do zatrzymywania na stałe w Krakowie absolwentów uczelni, naukowców i twórców kultury, a także przyciągać na stałe osoby zainteresowane inwestowaniem w Mieście. Jest to podstawa dla wyboru proporcji pomiędzy specyficznymi strategiami w obszarze spraw społecznych: interwencyjną, asekuracyjną, kompensacyjną oraz partycypacyjną, z których każda wiąże się z innym zestawem działań.

Koncentrowanie się na poprawie infrastruktury i odziedziczonych walorach Krakowa byłoby działaniem zachowawczym i defensywnym, nie prowadzącym ani do konkurencyjności gospodarki, ani konkurencyjności w Europie oferty kulturowej Miasta.

4/ CELE OPERACYJNE

Dla uszczegółowienia celów strategicznych przyjmuje się następujące katalogi celów operacyjnych:

CEL STRATEGICZNY **I** **KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI**	
CEL OPERACYJNY **I-1**	**KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW PRZESTRZENNYCH DO ROZWOJU GOSPODARKI Z ZACHOWANIEM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I ŁADU PRZESTRZENNEGO**
CEL OPERACYJNY **I-2**	**POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ**
CEL OPERACYJNY **I-3**	**ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**
CEL OPERACYJNY **I-4**	**TWORZENIE WARUNKÓW DO WZROSTU UDZIAŁU KAPITAŁU ZEWNĘTRZNEGO**
CEL OPERACYJNY **I-5**	**ROZWÓJ SEKTORA MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**
CEL OPERACYJNY **I-6**	**WZMACNIANIE KONKURENCYJNOŚCI RYNKU PRACY**
CEL OPERACYJNY **I-7**	**WSPIERANIE INSTYTUCJI TRANSFERU WIEDZY I TECHNOLOGII**
CEL OPERACYJNY **I-8**	**ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ MIASTA**

CEL STRATEGICZNY **II** **KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU**	
CEL OPERACYJNY **II-1**	**POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA KRAKOWSKIEGO OŚRODKA NAUKOWEGO**
CEL OPERACYJNY **II-2**	**WYKREOWANIE SIECI WSPÓŁPRACY MIĘDZY INSTYTUCJAMI NAUKI, KULTURY I GOSPODARKI**
CEL OPERACYJNY **II-3**	**ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, W TYM REWITALIZACJA ZESPOŁÓW ZABYTKOWYCH MIASTA**
CEL OPERACYJNY **II-4**	**TWORZENIE MATERIALNYCH I INSTYTUCJONALNYCH WARUNKÓW ROZWOJU KULTURY**
CEL OPERACYJNY **II-5**	**TWORZENIE WARUNKÓW DO LOKALIZACJI CENTRAL I PRZEDSTAWICIELSTW ORGANIZACJI KRAJOWYCH I MIĘDZYNARODOWYCH**
CEL OPERACYJNY **II-6**	**TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU SPORTU**

CEL STRATEGICZNY **III** **KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU**	
CEL OPERACYJNY **III-1**	**POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**
CEL OPERACYJNY **III-2**	**POSZERZANIE ZAKRESU I DOSTĘPNOŚCI EDUKACJI DLA WSZYSTKICH GRUP WIEKOWYCH ORAZ PODNOSZENIE JEJ JAKOŚCI**
CEL OPERACYJNY **III-3**	**POPRAWA POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO**
CEL OPERACYJNY **III-4**	**ROZWÓJ MIESZKALNICTWA I MODERNIZACJA ZESPOŁÓW URBANISTYCZNYCH**
CEL OPERACYJNY **III-5**	**ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM WŁAŚCIWEGO POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO**
CEL OPERACYJNY **III-6**	**TWORZENIE WARUNKÓW UDZIAŁU W ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI OSOBOM I GRUPOM ZAGROŻONYM WYKLUCZENIEM**
CEL OPERACYJNY **III-7**	**TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU AKTYWNYCH FORM SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU – SPORT I REKREACJA**
CEL OPERACYJNY **III-8**	**WSPIERANIE INSTYTUCJI I FORM PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I OBYWATELSKIEJ**
CEL OPERACYJNY **III-9**	**PODNOSZENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA ZADANIAMI PUBLICZNYMI**

CEL STRATEGICZNY **I**
KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

CEL OPERACYJNY **I-1** KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW PRZESTRZENNYCH DO ROZWOJU GOSPODARKI Z ZACHOWANIEM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I ŁADU PRZESTRZENNEGO

W obecnej sytuacji planistycznej Miasta i obowiązującym systemie prawnym ustalenie polityki dotyczącej miejscowego planowania przestrzennego jest konieczne dla właściwego rozdysponowania przestrzeni na cele związane z zainwestowaniem. Brak regulacji przestrzennych dotyczących zasad zagospodarowania terenów jest zagrożeniem dla kształtowania porządku przestrzennego i ochrony wartości. Brak planów oznacza rozwój przestrzenny realizowany w sposób przypadkowy, jako wynik wolnej gry o przestrzeń, który może być przyczyną poważnej degradacji wartości i porządku urbanistycznego. Zatem konieczne jest zaprojektowanie takiego procesu sporządzania planów miejscowych, aby były one autentycznym instrumentem realizacji przyjętej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa wizji, a równocześnie zapewniły możliwe skuteczne warunki do realizacji procesów inwestycyjnych.

Konieczne jest kontynuowanie działań związanych z określeniem sposobu zagospodarowania nieruchomości będących własnością miasta Krakowa a planowanych do zbycia. Istotne jest przygotowanie terenów do realizacji inwestycji, m.in. uzyskanie dla nich decyzji o warunkach zabudowy. Niezbędne jest zabezpieczenie środków finansowych na nabywanie terenów w celu tworzenia kompleksów nieruchomości, które mogłyby być skutecznie oferowane potencjalnym inwestorom.

CEL OPERACYJNY **I-2** POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

Kraków ma niską przepustowość komunikacyjną, niewystarczającą liczbę miejsc parkingowych, a transport publiczny ulega dekapitalizacji. W mieście, które leży na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych (drogowych, kolejowych, lotniczych) o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, należy powiązać system transportowy miejski z układem regionalnym, krajowym i europejskim. Wiąże się to z kontynuacją budowy obwodnic, dostosowaniem dróg w paneuropejskim korytarzu transportowym do standardów europejskich, wykorzystaniem sieci kolejowej dla potrzeb transportu miejskiego i aglomeracyjnego oraz stworzeniem warunków do rozwoju Portu Lotniczego Balice wraz z jego otoczeniem, jako węzła intermodalnych środków transportu. Priorytetowe znaczenie dla poprawy dostępności komunikacyjnej ma rozbudowa infrastruktury technicznej obsługi transportu, takiej jak: parkingi, dworce autobusowe, zintegrowane węzły przesiadkowe, subcentra logistyczne oraz system sterowania ruchem. Bardzo istotny jest również rozwój miejskiego transportu zbiorowego oraz poprawa standardu usług komunikacji publicznej i zwiększenie jej roli w celu podniesienia konkurencyjności tej formy transportu w stosunku do komunikacji indywidualnej. Niezwykle istotna jest realizacja zadań inwestycyjnych zapewniających właściwe skomunikowanie terenów rozwojowych, a tym samym wzrost aktywizacji gospodarczej Miasta.

CEL OPERACYJNY **I-3** ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Realizacja tego celu powinna zmierzać do osiągnięcia sprawnego i efektywnego systemu zaopatrzenia w wodę, gaz, ciepło i energię elektryczną, odprowadzenia, odbioru i utylizacji ścieków, gospodarki odpadami, rozwoju telekomunikacji, rozbudowanej zgodnie z nowymi technologiami. Poszukiwać należy nowych rozwiązań, np. w dziedzinie geotermii. Działania te wymagają zarówno wdrażania innowacji – powstawania systemów opartych na nowych technologiach, jak i tradycyjnych inwestycji technicznych – rozbudowy, modernizacji i remontów istniejących sieci. W wielu przypadkach sukces uwarunkowany jest nie tylko nowoczesną technologią, ale także wzrostem świadomości ekologicznej mieszkańców. Postrzegany w taki sposób rozwój infrastruktury technicznej jest również jednym z podstawowych warunków rozwoju przedsiębiorczości oraz poprawy warunków życia w mieście.

CEL OPERACYJNY **I-4** TWORZENIE WARUNKÓW DO WZROSTU UDZIAŁU KAPITAŁU ZEWNĘTRZNEGO

Podstawą rozwoju są inwestycje, ale żeby mogły one zaistnieć, muszą być spełnione odpowiednie warunki. Aby przyciągnąć kapitał zewnętrzny (krajowy i zagraniczny), trzeba przygotować liczne oferty lokalizacji, aktywną promocję gospodarczą, a także stworzyć silny ośrodek gospodarczy oparty na nowoczesnych technologiach. Dodatkowo dla nowej kadry zarządzającej i pracowniczej ważne jest stworzenie warunków spędzania wolnego czasu. Wspieranie najważniejszych dla Krakowa sektorów gospodarki, promowanie Miasta jako terenu inwestycyjnego i obsługa inwestorów są wyzwaniem dla władz Miasta oraz prowadzą do wzrostu konkurencyjności Miasta zarówno w skali regionu i kraju, jak również Europy i świata.

CEL OPERACYJNY **I-5** ROZWÓJ SEKTORA MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych działających na rynku lokalnym stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa. Są one instytucjami wpływającymi na rozwój gospodarczy, między innymi na wzrost zatrudnienia. W celu wspierania ich rozwoju wskazana jest pomoc przy tworzeniu nowych miejsc pracy, udostępnianie bazy lokalowej dla nowych firm, organizowanie szkoleń dotyczących funkcjonowania podmiotów gospodarczych, doradztwo, prowadzenie obsługi finansowo-księgowej, czy też promocja firm. Nie bez znaczenia jest też funkcjonowanie funduszu poręczeń kredytowych. Pomocne byłoby powołanie inkubatorów przedsiębiorczości, które wspierałyby małe i średnie przedsiębiorstwa oraz działania Urzędu na rzecz usprawnienia bezpośredniej obsługi przedsiębiorców.

CEL OPERACYJNY **I-6** WZMACNIANIE KONKURENCYJNOŚCI RYNKU PRACY

Konkurencyjny rynek pracy to zarówno korzystne warunki dla pracodawców, jak i pracowników. Działania w tym kierunku powinny polegać na tworzeniu warunków rozwoju inwestycji i powstawania nowych podmiotów gospodarczych oraz zachęcaniu pracodawców do tworzenia nowych miejsc pracy. Z drugiej strony istotna jest dostępność wykwalifikowanej siły roboczej i kadry menedżerskiej (tj. pracowników o wyższym lub specjalistycznym wykształceniu), która może być zachętą dla inwestorów zewnętrznych. Niezbędne jest więc wyzwolenie inicjatywy służącej poprawie posiadanych lub uzyskaniu nowych kwalifikacji zawodowych, a także uelastycznieniu systemu kształcenia na wyższych uczelniach. W interesie władz lokalnych jest także wspieranie przedsiębiorczości, co gwarantuje wzrost aktywności społecznej oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

CEL OPERACYJNY **I-7** WSPIERANIE INSTYTUCJI TRANSFERU WIEDZY I TECHNOLOGII

Jednym z warunków rozwoju gospodarki jest jej innowacyjność, zdolność wdrażania nowych technologii, przenoszenie wiedzy (know-how), wdrażanie nowych rozwiązań. Kraków jest silnym ośrodkiem naukowym, w którym działa wiele instytucji badawczo-rozwojowych, nie powiązanych jednak z gospodarką. Potencjał naukowy i technologiczny nie jest w wystarczającym stopniu wykorzystywany w przedsiębiorstwach. Stworzenie sieci takich powiązań stanowi poważne wyzwanie dla władz samorządowych. Konieczne jest stworzenie warunków i zachęt do nawiązania współpracy między przedsiębiorstwami, uczelniami, ośrodkami badawczymi i instytucjami transferu wiedzy i technologii dotyczącej wspólnego przygotowywania, dofinansowania i wdrażania projektów. Istotne jest także zapewnienie odpowiedniej bazy technicznej do rozwoju sektora wysokich technologii (rozwój Krakowskiego Parku Technologicznego).

CEL OPERACYJNY **I-8** ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ MIASTA

Potencjał turystyczny Krakowa (znany ośrodek kultury i sztuki, bogate dziedzictwo kulturowe, wysoka ranga środowiska artystycznego) nie jest w pełni wykorzystywany. Do zwiększenia wykorzystania przyczyni się stworzenie odpowiednich warunków materialnych i instytucjonalnych rozwoju kultury oraz aktywna promocja Miasta (wydarzenia kulturalne, zabytki) na rynkach krajowych i zagranicznych. Atrakcyjność turystyczna Miasta zostanie także zwiększona przez zapewnienie odpowiedniej bazy koncertowo-kongresowej i poprawę wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej. Postawić należy na dynamiczny rozwój turystyki oraz rozwój sfery związanych z tym usług. Przesłaniem powinno być potraktowanie turystyki jako kategorii ekonomicznej oraz dochodowej dziedziny gospodarki Miasta, w którą można i trzeba inwestować. Rozwój turystyki finansowany będzie m.in. z opłaty miejscowej pobieranej na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

CEL STRATEGICZNY **II**
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU

CEL OPERACYJNY **II-1** POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA KRAKOWSKIEGO OŚRODKA NAUKOWEGO

Tradycje krakowskiego ośrodka naukowego, bez wątpienia jednego z najważniejszych w kraju, zobowiązują do działań umacniających i poprawiających jego funkcjonowanie. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe przez: nowe inwestycje dotyczące budowy, rozbudowy bądź modernizacji uczelni krakowskich, zwiększanie możliwości prowadzenia badań naukowych na szeroką skalę, organizowanie konferencji i sympozjów naukowych (wymiana specjalistycznej wiedzy i doświadczeń). Konieczna jest integracja środowiska naukowego Miasta, jak również współpraca i lepsza koordynacja działań na poziomie krajowym i europejskim. Każda inicjatywa międzyuczelnianych programów naukowych i tworzenia nowych struktur badawczych zasługuje na wsparcie władz samorządowych, gdyż wzmacnia pozycję Krakowa jako uznanego ośrodka naukowego. Znaczenie rozwiniętej, dobrze wyposażonej bazy naukowo-badawczej jest oczywiste dla stworzenia konkurencyjnej gospodarki.

CEL OPERACYJNY **II-2** WYKREOWANIE SIECI WSPÓŁPRACY MIĘDZY INSTYTUCJAMI NAUKI, KULTURY I GOSPODARKI

Kraków jest bardzo specyficznym miastem, w którym nauka, kultura i gospodarka w naturalny sposób przenikają się i uzupełniają. Czerpanie wzajemnych korzyści z tych wpływów przez przedstawicieli wszystkich trzech środowisk jest w Krakowie dość przypadkowe i nieskoordynowane, co uniemożliwia efekt synergiczny. Nauka i kultura powinny przyciągać potencjalnych inwestorów, którzy będą korzystać z badań naukowych prowadzonych na uczelniach oraz wykorzystywać bogatą ofertę kulturalną Miasta. Dlatego też uzasadnione jest stworzenie warunków do powstania sieci współpracy pomiędzy tymi instytucjami. Współdziałanie instytucji kultury, nauki i gospodarki oraz organizacji pozarządowych przyczyni się do lepszego wykorzystania możliwości twórczych, organizacyjnych i finansowych np. stworzenia centrów nowoczesnej sztuki, korzystających z zaawansowanych technologii (m.in. obróbka cyfrowa).

CEL OPERACYJNY **II-3** ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, W TYM REWITALIZACJA ZESPOŁÓW ZABYTKOWYCH MIASTA

Dziedzictwo kulturowe Krakowa stanowi jego najważniejszy atut. Zespoły zabytkowe determinują jego wizerunek, nadają mu specyficzny klimat i stanowią znak rozpoznawczy. Dlatego też konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do zachowania dziedzictwa

kulturowego. Przyczyni się to do podniesienia rangi turystycznej Miasta jako jednego z ważniejszych ośrodków Europy oraz do wzmocnienia (zakorzenienia) świadomości kulturowej wśród młodzieży. Istotnym elementem działań zmierzających do realizacji tego celu jest rewaloryzacja i rewitalizacja zespołów zabytkowych Miasta, poszczególnych obiektów oraz całego historycznego układu urbanistycznego, uporządkowanie przestrzeni publicznej oraz promocja Miasta jako europejskiej stolicy kultury. Istotne jest, aby substancja zabytkowa Krakowa była ożywiona wydarzeniami kulturalnymi (widowiska typu „światło i dźwięk", spektakle historyczne). Wskazane jest też prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej przez wydawnictwa naukowe, popularnonaukowe, turystyczne i albumowe dotyczące historii Miasta i regionu oraz jego zabytków.

CEL OPERACYJNY **II-4** TWORZENIE MATERIALNYCH I INSTYTUCJONALNYCH WARUNKÓW ROZWOJU KULTURY

Kraków jest miastem o bogatym życiu kulturalnym, o czym świadczy choćby liczba teatrów, grup teatralnych, instytucji muzycznych, muzeów, bibliotek, centrów kultury, kin i różnorodnych wydarzeń kulturalnych oraz zespół zabytków Miasta należących do najcenniejszych w Europie. Wzmacnianie pozycji Krakowa jako centrum kulturalnego wymaga zwiększenia zaangażowania władz Miasta w realizację projektów artystycznych, wspieranie działalności instytucji i placówek kultury, wspieranie działalności środowisk twórczych, wymaga też rekonstrukcji i modernizacji bazy materialnej. Konieczna jest również rozbudowa infrastruktury widowiskowo-koncertowej w celu organizowania większej liczby imprez kulturalnych o wysokiej randze. Ważne jest ponadto podtrzymywanie i rozwijanie kontaktów międzynarodowych, w tym współpracy z miastami partnerskimi.

CEL OPERACYJNY **II-5** TWORZENIE WARUNKÓW DO LOKALIZACJI CENTRAL I PRZEDSTAWICIELSTW ORGANIZACJI KRAJOWYCH I MIĘDZYNARODOWYCH

Istotnym działaniem w tej kwestii jest wprowadzenie wyspecjalizowanych usług o znaczeniu ponadlokalnym, regionalnym i międzynarodowym, obejmujących obsługę biznesu, usługi handlowe, działalność hotelową i gastronomiczną. Dzięki temu nastąpi wzmocnienie kondycji gospodarczej Miasta oraz wzrośnie jego pozycja jako ośrodka o nowoczesnym i europejskim wizerunku. Dogodne warunki przestrzenne (oferty lokalowe i gruntowe, dostępność komunikacyjna), gospodarcze (sieć współpracy pomiędzy władzami, instytucjami nauki i biznesu, rozwinięty sektor wysokich technologii, konkurencyjny rynek pracy), a zwłaszcza społeczne (bogata oferta kulturalna, wysoka jakość kształcenia) pozwolą na lokalizowanie instytucji krajowych i międzynarodowych. Nie bez znaczenia jest również istnienie zaplecza rekreacyjnego i edukacyjnego dla pracowników firm zagranicznych i ich rodzin (przedszkola i szkoły dla dzieci pracowników zagranicznych, pola golfowe i korty do squasha).

CEL OPERACYJNY **II-6 TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU SPORTU**

Społeczna rola sportu jest w Krakowie postrzegana nie tylko jako sfera konsumpcji kulturalnej, rozrywkowej czy wypoczynkowej, prowadząca do rozwoju, kształtowania i utrzymania zdrowia oraz sił biologicznych, lecz również jako skuteczne narzędzie promocyjne Miasta na arenie międzynarodowej.

Działania władz Miasta ukierunkowane są na realizację inwestycji dotyczących obiektów sportowych, w tym o znaczeniu strategicznym dla Miasta, spełniających wymogi międzynarodowych federacji sportowych (hala wielofunkcyjna, stadiony piłkarskie). Bezpieczne, komfortowe i zapewniające kibicom wysoki standard widowiskowości obiekty sportowe wraz z towarzyszącą im infrastrukturą wpływają na propagowanie kultury fizycznej i sportu w społeczeństwie. Stworzenie odpowiedniej bazy terenów, urządzeń i obiektów sportowych jest także wyjątkową szansą rozwoju kulturowego i społeczno-gospodarczego Krakowa.

CEL STRATEGICZNY **III**
KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

CEL OPERACYJNY **III-1 POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**

Mimo stale polepszającego się stanu środowiska przyrodniczego Kraków nadal charakteryzuje się nadmiernymi zanieczyszczeniami komunikacyjnymi, niekorzystnym klimatem akustycznym i ponadnormatywnym zanieczyszczeniem wód powierzchniowych. Gospodarczy i społeczny rozwój Miasta musi uwzględniać stan i możliwości środowiska przyrodniczego, czyli służyć zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa przez zharmonizowanie działalności gospodarczej z trwałym zachowaniem walorów i zasobów tego środowiska oraz czynną jego ochroną. Konieczne jest w tych działaniach konsekwentne ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, ograniczenie poziomu hałasu, zabezpieczenie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, utrzymanie różnorodności przyrodniczej oraz rekultywacja terenów zdegradowanych. Ważna jest również edukacja ekologiczna wpływająca na podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

CEL OPERACYJNY **III-2 POSZERZANIE ZAKRESU I DOSTĘPNOŚCI EDUKACJI DLA WSZYSTKICH GRUP WIEKOWYCH ORAZ PODNOSZENIE JEJ JAKOŚCI**

Podnoszenie jakości edukacji ma na celu zwiększanie efektywności i skuteczności kształcenia. Kraków wyróżnia się wysoko wykwalifikowaną kadrą nauczycielską, nowoczesną metodyką nauczania (innowacyjne programy zachęcające uczniów, słuchaczy i studentów do poznawania świata). Wspieranie krajowej i międzynarodowej współpracy poprzez wymianę

między szkołami, placówkami kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, a także promowanie nauki języków obcych i wzrost świadomości interkulturowej, prowadzi do wzmocnienia europejskiego wymiaru edukacji szkolnej.

Konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do utrzymania i dalszego podnoszenia jakości kształcenia na wszystkich poziomach edukacyjnych. Należy stwarzać warunki do rozwoju szkół i placówek niepublicznych. Unowocześnić kształcenie zawodowe, modernizować jego bazę dydaktyczną oraz tworzyć warunki do ściślejszej współpracy szkół zawodowych z organizacjami pracodawców. Mieszkańcy Krakowa powinni mieć możliwość kształcenia się przez całe swoje życie, a służyć temu powinna rozwinięta sieć szkół i placówek publicznych i niepublicznych posiadających bogatą ofertę edukacyjną. Poprawa jakości kształcenia i wychowania oraz zarządzania placówkami oświatowymi, a także wyrównywanie szans w dostępie do rynku pracy, muszą być skorelowane z sytuacją panującą na rynku pracy. Istotną rolę w wyborze ścieżki edukacyjnej powinny spełniać instytucje doradztwa zawodowego, opierające się w tym na rzetelnej i stałej analizie rynku pracy.

CEL OPERACYJNY **III-3 POPRAWA POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO**

Jednym z decydujących kryteriów oceny warunków życia w mieście jest poczucie bezpieczeństwa – osobistego oraz majątkowego, dotyczącego bliskich i otoczenia. Obowiązkiem władz miejskich jest stwarzanie stanu, w którym to poczucie jest obecne i znajduje pokrycie w rzeczywistości. Wobec powszechności występowania różnego typu zagrożeń w mieście, niezbędna jest koordynacja działań Policji, Straży Miejskiej i wszystkich instytucji mających wpływ na poziom bezpieczeństwa społecznego. Działania te powinny obejmować ochronę przed drobną przestępczością, podniesienie poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ochronę przeciwpowodziową, ochronę przeciwpożarową. Stała i skuteczna ich realizacja będzie obiektywną podstawą do budowania poczucia bezpieczeństwa publicznego, w tym osobistego, w szczególności bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Należy dążyć do poprawy bezpieczeństwa we wszystkich sferach: restrykcyjno-represyjnej, komunikacyjnej, porządkowej, zagrożeń kryzysowych, prewencyjno-wychowawczej, promocyjno-informacyjnej. Warunkiem realizacji tego celu jest zaangażowanie wszystkich służb i jednostek z terenu Miasta odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.

CEL OPERACYJNY **III-4 ROZWÓJ MIESZKALNICTWA I MODERNIZACJA ZESPOŁÓW URBANISTYCZNYCH**

Kraków posiada rezerwy terenowe dla budownictwa mieszkaniowego, ale nowo budowane mieszkania są coraz mniej dostępne dla krakowian. Jednocześnie istniejące zasoby mieszkań komunalnych są zdekapitalizowane, wymagają kosztownych remontów, powodujących wzrost kosztów ich utrzymania. Zasoby mieszkań socjalnych są niewystarczające w stosunku do potrzeb mieszkańców. Działania dotyczące rozwoju mieszkalnictwa powinny zmierzać do tworzenia warunków dla nowego budownictwa mieszkaniowego, jak i do poprawy stanu istniejących zasobów mieszkaniowych, powstałych w różnych okresach, ze szczególnym

uwzględnieniem osiedli wykonanych „z wielkiej płyty". Konieczna jest poprawa walorów technicznych, funkcjonalnych, przestrzennych i estetycznych osiedli mieszkaniowych. W osiągnięciu tego pomóc mogą takie instrumenty, jak kontynuowanie remontów zarówno zasobów Miasta, jak i wspieranie finansowe wspólnot mieszkaniowych i właścicieli budynków prywatnych. Ważną kwestią pozostaje dostosowanie budynków mieszkalnych do możliwości osób niepełnosprawnych. Dążeniem władz Miasta jest zapewnienie mieszkańcom warunków do swobodnego pozyskiwania mieszkań o wysokim standardzie.

CEL OPERACYJNY **III-5 ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM WŁAŚCIWEGO POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO**

Jednym z najistotniejszych zadań władz samorządowych jest właściwe funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia na terenie miasta Krakowa. Szczególnie ważnym założeniem jest poprawa warunków dostępności do świadczeń zdrowotnych i zwiększenie zdolności szybkiego reagowania w stanach kryzysowych ze szczególnym uwzględnieniem nagłych stanów zagrożenia życia i zdrowia mieszkańców. Wzmocnienia wymaga profilaktyka i promocja zdrowia oraz upowszechnianie zachowań prozdrowotnych przez działania edukacyjne, poczynając od najmłodszych grup wiekowych w ramach tzw. medycyny szkolnej. Niebagatelne znaczenie ma ciągłe usprawnianie przepływu informacji medycznej, jako strategicznego elementu działań samorządu na rzecz ochrony zdrowia krakowian.

CEL OPERACYJNY **III-6 TWORZENIE WARUNKÓW UDZIAŁU W ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI OSOBOM I GRUPOM ZAGROŻONYM WYKLUCZENIEM**

Wyzwaniem władz samorządowych jest troska o zrównoważony rozwój Miasta. Liczba mieszkańców Krakowa zagrożona wykluczeniem społecznym rośnie. Warto jednak zwrócić uwagę, iż znaczna grupa mieszkańców Krakowa (około 75 500 osób korzystających z pomocy społecznej, co stanowi około 10% mieszkańców Miasta) będzie mogła skorzystać z szansy rozwoju wspierania w rozwiązywaniu ich problemów. Bez wsparcia osoby te, w związku z brakiem odpowiedniego potencjału własnego, pozostaną na marginesie społeczności lokalnej Miasta. Do poprawy jakości życia grup zagrożonych marginalizacją dążyć należy przez wykorzystanie aktywności osób, rodzin i środowiska lokalnego przy pełnym zaangażowaniu możliwości, środków i zasobów instytucji publicznych miasta Krakowa. Zadaniem władz samorządowych jest łagodzenie i rozwiązywanie problemów społeczności lokalnej, aby zapobiegać wykluczeniu i marginalizacji grup i osób nieporadnych. Samorząd winien aktywnie pomóc grupom i osobom dotkniętym marginalizacją – ponownie włączyć się w społeczeństwo, a w konsekwencji – w proces rozwoju.

CEL OPERACYJNY **III-7 TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU AKTYWNYCH FORM SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU – SPORT I REKREACJA**

Kraków posiada wysoko wykwalifikowaną i zaangażowaną kadrę szkoleniową oraz rozbudowaną sieć instytucji kultury fizycznej. Z drugiej strony, boryka się z niedostatecznie rozwiniętą i zdekapitalizowaną bazą sportowo-rekreacyjną. Wypełniając obowiązki ustawowe, Miasto popularyzuje rekreację ruchową, organizuje zajęcia, zawody i imprezy sportowo-rekreacyjne, wspiera szkolenia kadry instruktorów, tworzy, utrzymuje i udostępnia bazę sportowo-rekreacyjną. W celu stworzenia i poprawy warunków dla aktywnych form spędzania wolnego czasu w Krakowie należy rozbudować bazę rekreacyjno-sportową (boiska osiedlowe, hale sportowe, ścieżki rowerowe) oraz wzbogacić ofertę zajęć młodzieżowych centrów kultury. Pamiętać należy także o dorosłych mieszkańcach – o stworzeniu dla nich miejsc rekreacji i wypoczynku. Niezbędne jest utrzymanie istniejących w mieście terenów zieleni (m.in. parków, zieleńców miejskich, Bulwarów Wiślanych) oraz urządzenie parków na terenach na ten cel przeznaczonych.

CEL OPERACYJNY **III-8 WSPIERANIE INSTYTUCJI I FORM PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I OBYWATELSKIEJ**

Niekwestionowanym potencjałem rozwojowym Krakowa są jego mieszkańcy. Silny patriotyzm lokalny i przywiązanie do Miasta przekłada się na duże zaangażowanie w przedsięwzięcia społeczne i aktywność gospodarczą. Partycypacja społeczna oznacza branie współodpowiedzialności za siebie i za współmieszkańców Miasta, a partycypacja obywatelska współodpowiedzialność za stan i rozwój całej społeczności jako dobra wspólnego. Od dawna znane są zależności pomiędzy umiejętnością samoorganizowania się osób i grup dla realizacji nawet drobnych i konkretnych celów, a ich późniejszą zaradnością i przedsiębiorczością przynoszącą trwały rozwój – także gospodarczy.

Stwarzanie warunków do inicjowania oraz wspierania różnorodnych form i instytucji sprzyjających partycypacji jest wyznacznikiem długofalowego, strategicznego rozwoju Krakowa – w perspektywie kilkunastu lat. Chodzi o świadomy proces budowania infrastruktury obywatelskiej Miasta, która stałaby się stabilnym oparciem dla organizacji społecznych współdziałających z samorządem w rozwiązywaniu konkretnych problemów, jak i dla tworzenia wspólnot sąsiedzkich, jako miejsca mającego stwarzać poczucie bezpieczeństwa społecznego.

CEL OPERACYJNY **III-9 PODNOSZENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA ZADANIAMI PUBLICZNYMI**

Władze samorządowe pełnią rolę stymulującą, zarządzają większością podstawowych usług komunalnych, a sprawność administracji jest jednym z podstawowych wskaźników określających zarówno jakość życia mieszkańców, jak i warunki inwestowania. Jakość zarządzania zadaniami publicznymi jest więc bardzo istotnym strategicznie czynnikiem rozwoju, który stwarza całą gamę możliwości – od optymalnego wykorzystywania szans stojących przed Miastem, aż po pogłębianie istniejących zagrożeń.

Podnoszenie jakości zarządzania jest stałym procesem obejmującym nie tylko struktury organizacyjne samorządu i system podnoszenia kompetencji jego pracowników, ale także rozwój, jakość i profesjonalizm instytucji pośredniczących między wszystkimi środowiskami istotnymi dla rozwoju Miasta: biznesowymi, naukowymi, kulturowymi i obywatelskimi. Służyć temu procesowi powinno pogłębianie decentralizacji zadań komunalnych, organizowanie instytucji stale monitorujących sytuację Miasta i jego mieszkańców oraz wdrażanie w życie coraz lepszych narzędzi zarządzania w konkretnych obszarach zadań publicznych.

5/ PROGRAMY SEKTOROWE

Dla realizacji celów operacyjnych przyjmuje się, jako niezbędne, niżej zestawione programy sektorowe. Są to programy zarówno już obowiązujące i realizowane, jak też znajdujące się w trakcie przygotowywania oraz programy nowe, do podjęcia.

W zestawieniu każdy z programów jako podstawowy występuje tylko raz, natomiast może być powtarzany przy różnych celach, jako wspierający. Układ ten jest umowny, szczególnie dla programów równie ważnych dla realizacji wielu celów (np. współpracy zagranicznej, integracji europejskiej, promocji miasta).

CEL STRATEGICZNY **I**
KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI

NAZWA PROGRAMU	*STATUS*
[KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI] CEL OPERACYJNY **I-1 KSZTAŁTOWANIE WARUNKÓW PRZESTRZENNYCH DO ROZWOJU GOSPODARKI Z ZACHOWANIEM ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I ŁADU PRZESTRZENNEGO**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Informacja nt. założeń wieloletniego programu sporządzania planów miejscowych	*uchwała RMK*
– Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	*przygotowywany*
– Program rewitalizacji terenów poprzemysłowych	*planowany*
– Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych	*planowany*
– Program gospodarowania mieniem komunalnym	*planowany*
[KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI] CEL OPERACYJNY **I-2 POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Plan strategiczny MPK S.A. w Krakowie na lata 1995-2005	*uchwała S.A.*
– Program modernizacji i rozwoju układu drogowego	*planowany*
– Polityka transportowa dla Krakowa wraz z polityką parkingową	*przygotowywany*
– Zintegrowany plan rozwoju transportu publicznego dla Krakowa	*uchwała RMK*
– Program rozwoju systemów sterowania ruchem	*planowany*
– Wieloletni plan działalności Spółki MPK S.A. w Krakowie	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Program integracji europejskiej Krakowa	—

[KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI] CEL OPERACYJNY **I-3 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Kierunki działania PMK w zakresie organizowania, realizacji i dofinansowywania lokalnych inicjatyw inwestycyjnych	*uchwała RMK*
– Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych MPWiK S.A. w Krakowie na lata 2004-2013	*uchwała RMK*
– Program „Woda dla wszystkich”	*uchwała RMK*
– Kierunki polityki rozbudowy, modernizacji i eksploatacji systemu odwodnienia terenów miasta	*uchwała RMK*
– Polityka inwestycji cmentarnych Miasta Krakowa na lata 1999-2018	*uchwała RMK*
– Plan strategiczny MPEC S.A. w Krakowie na lata 1996-2005	*uchwała RMK*
– Założenia do planu zaopatrzenia Gminy Miejskiej Kraków w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	*uchwała RMK*
– Program Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Krakowa	*planowany*
– Plan rozwoju MPEC S.A. w Krakowie w zakresie zaspakajania obecnego i przyszłego zapotrzebowania na ciepło	*uchwała S.A.*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Lokalny plan ograniczania skutków powodzi i profilaktyki powodziowej dla Krakowa	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
– Program gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Kraków	—
– Plan strategiczny Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie na lata 2004-2008	—
[KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI] CEL OPERACYJNY **I-4 TWORZENIE WARUNKÓW DO WZROSTU UDZIAŁU KAPITAŁU ZEWNĘTRZNEGO**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program przygotowywania, promowania i oferowania terenów lokalizacyjnych dla inwestycji gospodarczych w Krakowie	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Strategia Promocji Krakowa na lata 2004-2006	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
– Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	—
[KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI] CEL OPERACYJNY **I-5** **ROZWÓJ SEKTORA MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program wspierania rozwoju przedsiębiorczości w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw w Krakowie	*uchwała RMK*

[KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI] CEL OPERACYJNY **I-6** **WZMACNIANIE KONKURENCYJNOŚCI RYNKU PRACY**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej na krakowskim rynku pracy	*przygotowywany*
– Program rozwoju ekonomii społecznej na lata 2004-2006	*przygotowywany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Program wspierania rozwoju przedsiębiorczości w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw w Krakowie	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
[KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI] CEL OPERACYJNY **I-7** **WSPIERANIE INSTYTUCJI TRANSFERU WIEDZY I TECHNOLOGII**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program rozwoju instytucji transferu wiedzy i technologii	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
– Program współpracy instytucji nauki, kultury i gospodarki	—
[KRAKÓW MIASTEM KONKURENCYJNEJ I NOWOCZESNEJ GOSPODARKI] CEL OPERACYJNY **I-8** **ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ MIASTA**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Strategia Promocji Krakowa na lata 2004-2006	*uchwała RMK*
– Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2006-2013	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	—
– Polityka zagraniczna samorządu Miasta Krakowa	—
– Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
– Program tworzenia wysokostandardowej bazy sportowej w Gminie Miejskiej Kraków	—
– Program współpracy z realizatorami krakowskich festiwali i tradycyjnych imprez miejskich	—

CEL STRATEGICZNY **II**
KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU

NAZWA PROGRAMU	*STATUS*
[KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU] CEL OPERACYJNY **II-1 POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA KRAKOWSKIEGO OŚRODKA NAUKOWEGO**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program udziału miasta w zapewnieniu warunków działania krakowskiego ośrodka naukowego	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Program współpracy instytucji nauki, kultury i gospodarki	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
[KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU] CEL OPERACYJNY **II-2 WYKREOWANIE SIECI WSPÓŁPRACY MIĘDZY INSTYTUCJAMI NAUKI, KULTURY I GOSPODARKI**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program współpracy instytucji nauki, kultury i gospodarki	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Program rozwoju instytucji transferu wiedzy i technologii	—
[KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU] CEL OPERACYJNY **II-3 ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, W TYM REWITALIZACJA ZESPOŁÓW ZABYTKOWYCH MIASTA**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Strategia Promocji Krakowa na lata 2004-2006	—
– Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
– Program współpracy instytucji nauki, kultury i gospodarki	—

[KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU] CEL OPERACYJNY **II-4 TWORZENIE MATERIALNYCH I INSTYTUCJONALNYCH WARUNKÓW ROZWOJU KULTURY**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program współpracy z realizatorami krakowskich festiwali i tradycyjnych imprez miejskich	*przygotowywany*
– Program Miasta Krakowa dotyczący pomocy publicznej dla przedsiębiorców w zakresie kultury	*przygotowywany*
– Program mecenatu artystycznego miasta poprzez rozwój infrastruktury sprzyjającej środowisku twórczemu	*przygotowywany*
– Program świadczenia usług publicznych w zakresie kultury	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
– Program współpracy instytucji nauki, kultury i gospodarki	—
[KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU] CEL OPERACYJNY **II-5 TWORZENIE WARUNKÓW DO LOKALIZACJI CENTRAL I PRZEDSTAWICIELSTW ORGANIZACJI KRAJOWYCH I MIĘDZYNARODOWYCH**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Polityka zagraniczna samorządu Miasta Krakowa	*uchwała RMK*
– Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków	*planowany*
– Program integracji europejskiej Krakowa	*przygotowywany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Strategia Promocji Krakowa na lata 2004-2006	—
[KRAKÓW EUROPEJSKĄ METROPOLIĄ O WAŻNYCH FUNKCJACH NAUKI, KULTURY I SPORTU] CEL OPERACYJNY **II-6 TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU SPORTU**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program tworzenia wysokostandardowej bazy sportowej w Gminie Miejskiej Kraków	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Strategia Promocji Krakowa na lata 2004-2006	—

CEL STRATEGICZNY **III**
KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU

NAZWA PROGRAMU	*STATUS*
[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-1** **POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Kraków	*uchwała RMK*
– Plan strategiczny Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie na lata 2004-2008	*uchwała Sp. z o.o.*
– Program ochrony środowiska i stanowiący jego element Plan gospodarki odpadami dla Miasta Krakowa – plan na lata 2004-2007 oraz perspektywa na lata 2008-2011	*przygotowywany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	—
– Wieloletni program sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	—
– Program rewitalizacji terenów poprzemysłowych	—
– Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych	—
[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-2 POSZERZANIE ZAKRESU I DOSTĘPNOŚCI EDUKACJI DLA WSZYSTKICH GRUP WIEKOWYCH ORAZ PODNOSZENIE JEJ JAKOŚCI**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Informacja o sytuacji w oświacie na terenie Miasta Krakowa	*uchwała RMK*
– Program zarządzania oświatą miasta Krakowa w latach 2006-2009	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Program rozwoju i wspierania kultury fizycznej w Krakowie na lata 2005-2008	—

[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-3** **POPRAWA POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program poprawy bezpieczeństwa dla Miasta Krakowa „Bezpieczny Kraków”	*uchwała RMK*
– Wieloletni miejski program przeciwdziałania przestępczości młodzieży	*uchwała RMK*
– Plan intensyfikacji działań Straży Miejskiej Miasta Krakowa w latach 2004-2006	*uchwała RMK*
– Lokalny plan ograniczania skutków powodzi i profilaktyki powodziowej dla Krakowa	*uchwała RMK*
– Program profilaktyki przeciwpożarowej obiektów Gminy Miejskiej Kraków	*przygotowywany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2005	—
[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-4 ROZWÓJ MIESZKALNICTWA I MODERNIZACJA ZESPOŁÓW URBANISTYCZNYCH**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Polityka mieszkaniowa Gminy Miejskiej Kraków	*uchwała RMK*
– Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Krakowa na lata 2002-2004	*uchwała RMK*
– Program wspierania mieszkalnictwa	*planowany*
– Program termomodernizacji oraz ochrony cieplnej budynków Gminy Miejskiej Kraków	*planowany*
– Program rehabilitacji zabudowy blokowej osiedli na terenie Gminy Miejskiej Kraków	*planowany*
– Program aktywnego gospodarowania mieniem komunalnym w zakresie pozyskiwania lokali w trybie zamian	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Kierunki działania PMK w zakresie organizowania, realizacji i dofinansowywania lokalnych inicjatyw inwestycyjnych	—
– Program ochrony i kształtowania przestrzeni publicznych	—
– Program rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—

[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-5 ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM WŁAŚCIWEGO POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Miejski program ochrony zdrowia „Zdrowy Kraków 2004-2006”	*uchwała RMK*
– Miejski program profilaktyki i promocji zdrowia „Zdrowy Kraków 2004-2006”	*uchwała RMK*
– Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2004	*uchwała RMK*
– Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2005	*przygotowywany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	—
– Program rozwoju i wspierania kultury fizycznej w Krakowie na lata 2005-2008	—
– Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2006-2013	—
– Program wspierania lokalnych inicjatyw wykorzystania czasu wolnego	—
[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-6** **TWORZENIE WARUNKÓW UDZIAŁU W ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI OSOBOM I GRUPOM ZAGROŻONYM WYKLUCZENIEM**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Powiatowy program działania na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2004-2006	*uchwała RMK*
– Gminny i powiatowy program pomocy społecznej na lata 2004-2006	*uchwała RMK*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	—
– Program przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej na krakowskim rynku pracy	—
– Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2005	—
– Program rozwoju ekonomii społecznej na lata 2004-2006	—

[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-7** **TWORZENIE WARUNKÓW ROZWOJU AKTYWNYCH FORM SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU – SPORT I REKREACJA**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program wspierania lokalnych inicjatyw wykorzystania czasu wolnego	*planowany*
– Program rozwoju i wspierania kultury fizycznej w Krakowie na lata 2005-2008	*przygotowywany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	—
– Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2006-2013	—
[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-8 WSPIERANIE INSTYTUCJI I FORM PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I OBYWATELSKIEJ**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	*uchwała RMK*
– Program rozwoju samorządności lokalnej	*planowany*
– Program Centrum Partycypacji Społecznej	*przygotowywany*
– Program rozwoju społeczeństwa informacyjnego	*planowany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Program Centrum Monitorowania Jakości Życia Mieszkańców	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
[KRAKÓW ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA I POBYTU] CEL OPERACYJNY **III-9** **PODNOSZENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA ZADANIAMI PUBLICZNYMI**	
PROGRAMY PODSTAWOWE:	
– Program podnoszenia jakości usług publicznych	*planowany*
– Program Centrum Monitorowania Jakości Życia Mieszkańców	*przygotowywany*
PROGRAMY WSPIERAJĄCE:	
– Roczny program współpracy samorządu miasta Krakowa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	—
– Polityka zagraniczna samorządu Miasta Krakowa	—
– Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków	—
– Program rozwoju samorządności lokalnej	—
– Program Centrum Partycypacji Społecznej	—
– Program integracji europejskiej Krakowa	—
– Program gospodarowania mieniem komunalnym	—
– Strategia Promocji Krakowa na lata 2004-2006	—

6/ ZADANIA – PRIORYTETOWE PROJEKTY INWESTYCYJNE

PRIORYTETOWE PROJEKTY INWESTYCYJNE

Powstaje katalog najistotniejszych dla rozwoju Krakowa projektów inwestycyjnych. Znajduje on umocowanie w programach sektorowych, zawiera projekty w części już realizowane, w części przygotowywane, w pozostałym zakresie do podjęcia. Obejmuje niezbędne dla prawidłowego rozwoju Krakowa przedsięwzięcia inwestycyjne, których realizatorami są lub będą różne podmioty, nie tylko samorząd miasta.

(W katalogu kolejność sektorów oraz w ich obrębie projektów ma znaczenie tylko porządkujące).

UKŁAD DROGOWO--TRANSPORTOWY

ZADANIA METROPOLITALNE

Rozbudowa i modernizacja lotniska Balice

Rozbudowa i modernizacja Krakowskiego Węzła Drogowego
- Budowa węzła „Radzikowskiego”
- Połączenie węzła „Modlnica” drogi kraj. 94 z węzłem „Radzikowskiego” drogi kraj. 79
- Autostrada A-4 odc. węzeł „Wielicka” – węzeł „Bieżanów”
- Wschodni przebieg krajowej drogi ekspresowej S-7 od węzła „Szczepanowice” do węzła „Bieżanów” autostrady A-4, w tym Trasa Nowohucka
- Połączenie węzła „Modlnica” z węzłem „Okulickiego–Łowińskiego” drogi ekspresowej S-7 (północne obejście miasta)
- Modernizacja i przebudowa drogi krajowej 4
- Połączenie drogi krajowej 4 z węzłem „Bieżanów”
- Budowa Trasy Balickiej (połączenie ul. Armii Krajowej z lotniskiem)
- Budowa Regionalnego Dworca Autobusowego (KCK[1)])

Rozbudowa i modernizacja Krakowskiego Węzła Kolejowego
- Dokończenie budowy dworca podziemnego Kraków Główny (KCK[1)])
- Modernizacja linii kolejowej Katowice–Kraków–Tarnów według standardów linii międzynarodowej E-30
- Modernizacja linii kolejowej Warszawa–Kraków odc. Kozłów–Tunel––Kraków jako odgałęzienia linii międzynarodowej E-65
- Realizacja podsystemu Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej, a w tym:
  - budowa łącznicy Zabłocie–Krzemionki
  - modernizacja odcinka linii kolejowej Balice–Kraków Dworzec Główny
  - budowa przystanków kolejowych wraz z infrastrukturą integrującą podsystemy transportu

Rozwój transportu rzecznego na Wiśle na odc. Kraków–Oświęcim

Centrum Logistyczne „Branice" wraz z połączeniem drogowym węzła Okulickiego (ul. Łowińskiego do ul. Igołomskiej)

ZADANIA MIASTA

Poprawa bezpieczeństwa ruchu

Budowa układu drogowego na terenie Krakowskiego Centrum Komunikacyjnego (KCK)

System sterowania ruchem

Budowa układów obwodnicowych (III obwodnica)
– Trasa Nowopłaszowska odc. ul. Wielicka – ul. Lipska
– Trasa Ciepłownicza odc. ul. Lipska – ul. Nowohucka
– Trasa Zwierzyniecka odc. ul. Armii Krajowej – ul. Księcia Józefa (tunel)
– Trasa Pychowicka odc. ul. Księcia Józefa – ul. Grota-Roweckiego
– Trasa Łagiewnicka odc. ul. Grota-Roweckiego – ul. Witosa

Skomunikowanie terenów rozwojowych – budowa głównych ciągów radialnych
– Rozbudowa Trasy Skotnickiej
– Rozbudowa do czterech pasów ulic: Grota-Roweckiego–Bobrzyńskiego––Bunscha
– Budowa przedłużenia tej ostatniej od ul. Babińskiego do ul. Skotnickiej w rejonie węzła autostrady A4 w Sidzinie
– Rozbudowa Trasy Płaszowskiej
– Budowa połączenia ul. Nowohuckiej z ul. Lipską
– Rozbudowa ulic: Surzyckiego–Christo Botewa do 4 pasów ruchu
– Budowa nowego odcinka do połączenia z Trasą Nowohucką
– Rozbudowa ul. Igołomskiej na odc. od skrzyżowania z Trasą Nowohucką do granic miasta

Poprawa układu drogowego
– Połączenie al. 29 Listopada z ul. Doktora Twardego
– Połączenie al. 29 Listopada z ul. Strzelców
– Estakada ul. Lublańska – al. Bora-Komorowskiego
– Przedłużenie ul. Meissnera do al. Pokoju/ul. Nowohuckiej
– Rondo Ofiar Katynia – przebudowa wraz z budową estakady W–Z i tunelem N–S
– Budowa i przebudowa ulic lokalnych wraz z oświetleniem

Rozbudowa ścieżek rowerowych

Budowa nowych linii tramwajowych
– Krakowski Szybki Tramwaj:
  - oś północ–południe: Kurdwanów–KCK–ul. Kamienna–Krowodrza Górka

	- oś południowy zachód–północny wschód: ul. Kapelanka / ul. Brożka do III Kampusu UJ (synchronicznie z rozbudową Trasy Skotnickiej) - oś wschód–zachód: odc. ul. Kamienna – al. Słowackiego – pl. Inwalidów – Tramwaj klasyczny: - odc. od węzła Basztowa/Westerplatte/Lubicz ciągiem ul. Pawiej i Nowej Pawiej do pętli Kamienna - odc. Pętla Rakowicka – Prądnik Czerwony – Mistrzejowice - odc. Salwator – Trasa Zwierzyniecka
	Modernizacja torowisk tramwajowych i modernizacja podstacji trakcyjnych
	Budowa terminali autobusowych
	Budowa wydzielonych pasów autobusowych i autobusowo-tramwajowych
	Modernizacja taboru tramwajowego i autobusowego
	Budowa parkingów podziemnych i naziemnych
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
	ZADANIA METROPOLITALNE
	Ochrona przeciwpowodziowa: – Podwyższenie bulwarów i obwałowań wiślanych odc. stopień Kościuszko – stopień Przewóz – Budowa zapory i zbiornika Świnna Poręba – Budowa polderów przedkrakowskich – Budowa Kanału Krakowskiego – Regulacja i modernizacja ważniejszych dopływów Wisły
	Budowa Zakładu Przekształcenia Odpadów Komunalnych wraz z Zakładem Segregacji
	ZADANIA MIASTA
	Program gospodarki odpadami – Budowa III etapu składowiska – Budowa Zakładu Segregacji – Budowa kompostowni
	Program zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków – Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni Płaszów – Budowa stacji utylizacji osadów – Rekultywacja lagun osadowych – Budowa kolektora Dolnej Terasy Wisły

– Rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego – Rozbudowa i modernizacja systemu odwodnienia – Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę
Rozbudowa cmentarzy komunalnych i budowa spopielarni zwłok
Modernizacja i rozbudowa systemu ciepłowniczego miasta
Modernizacja i rozbudowa systemu elektroenergetycznego
Modernizacja i rozbudowa systemu gazowniczego
Rozbudowa infrastruktury telekomunikacyjnej, rozwój systemów komórkowych oraz systemów dostępu do internetu
Ochrona i kształtowanie zieleni miejskiej

DALSZE ZADANIA O ZNACZENIU METROPOLITALNYM ORAZ MIEJSKIM:

AKTYWIZACJA GOSPODARCZA	
	Rewitalizacja obszaru Kraków–Wschód
	Rewitalizacja obszaru Zabłocia
	Rewitalizacja obszaru Płaszowa
	Rewitalizacja obszaru Bonarki
	Aktywizacja gospodarcza rejonu Balic
	Budowa Centrum Wystawienniczo-Targowego

AKTYWIZACJA NAUKOWO--TECHNOLOGICZNA	
	Rozbudowa III Kampusu UJ w Pychowicach
	Budowa II Kampusu AGH w Mydlnikach
	Rozwój Parku Technologicznego w Pychowicach
	Rozwój Parku Technologicznego w Czyżynach
	Rozwój Parku Technologicznego w Branicach
	Budowa Centrum Kongresowo-Wystawienniczego

KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE	**Rewitalizacja zespołu urbanistycznego Kazimierza**
	Rewitalizacja zespołu urbanistycznego Starego Podgórza
	Rewitalizacja zespołu urbanistycznego Nowej Huty
	Utworzenie Parku Kulturowego „Lotnisko w Czyżynach”
	Utworzenie Parku Kulturowego „Zwierzynieckiego”
	Utworzenie Parku Kulturowego „Krzemionki Podgórskie”
	Utworzenie Parku Kulturowego „Bodzów-Kostrze”
	Rewitalizacja i zagospodarowanie zabytkowych obiektów techniki
	Rewitalizacja i zagospodarowanie Bulwarów Wisły
	Utworzenie Centrum „Kwartał św. Wawrzyńca”
	Rozbudowa Opery Krakowskiej
	Rewitalizacja i zagospodarowanie Zespołu Fortecznego dawnej Twierdzy Kraków
	Rewitalizacja Parku Strzeleckiego
	Rewitalizacja Parku Kościuszki
	Rewitalizacja Parku Decjusza
	Iluminacja zabytków Krakowa
	Rewaloryzacja i konserwacja obiektów Śródmieścia w obrębie Plant
	Wzmocnienie sieci muzealnej i wystawienniczej (Muzeum Sztuki Współczesnej, Oddziały Muzeum Historycznego Miasta Krakowa: Muzeum Nowej Huty oraz Kraków Przedlokacyjny, Bunkier Sztuki)
EDUKACJA	**Budowa szkolnych obiektów sportowych**
	Informatyzacja systemu edukacji

	Budowa przedszkoli i adaptacja na ten cel pomieszczeń w obiektach gminnych na terenie Podgórza
	Modernizacja wraz z podnoszeniem standardu wyposażenia istniejących placówek
	Likwidacja barier architektonicznych
MIESZKALNICTWO	
	Rehabilitacja zabudowy blokowej z lat 1960-1980
	Rozwój budownictwa komunalnego
	Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa
TURYSTYKA, SPORT, REKREACJA	
	Budowa Wielofunkcyjnej Hali Widowiskowo-Sportowej
	Modernizacja krakowskich stadionów sportowych
	Utworzenie Krakowskiego Ośrodka Sportów Wodnych (rozbudowa Toru Kajakarstwa Górskiego)
	Modernizacja Miejskiego Parku i Ogrodu Zoologicznego
	Utworzenie Parku „Płaszów-Ogród”
	Utworzenie Parku „Rozrywka”
	Utworzenie Parku „Drwinka”
	Zagospodarowanie obszaru „Przylasek Rusiecki”
	Zagospodarowanie obszaru „Zakrzówek”
	Zagospodarowanie obszaru „Bagry”
	Zagospodarowanie obszaru „Łąki Nowohuckie”
	Rozwój Uzdrowiska Swoszowice
	Rozwój Zakładu Przyrodoleczniczego „Mateczny”

	Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych
	Utworzenie Sieci Informacji Miejskiej

ZARZĄDZANIE I INFORMACJA	**Utworzenie Samorządowego Centrum Administracyjnego**
	Rozwój systemu informacji przestrzennej

ZADANIA INWESTYCYJNE

Przyjmujemy katalog zadań inwestycyjnych, strategicznych dla rozwoju Krakowa, ujęty z punktu widzenia klasyfikacji budżetu miasta, w którym większość z tych zadań znajduje swoje miejsce, zgodny z aktami finansowo-inwestycyjnymi zewnętrznymi (wojewódzkimi, czy też spółek miejskich).

I ZADANIA INWESTYCYJNE SAMORZĄDU MIASTA

A/ STRATEGICZNE ZADANIA INWESTYCYJNE BUDŻETOWE

1) INWESTYCJE W TRAKCIE REALIZACJI

2) INWESTYCJE W TRAKCIE PRZYGOTOWANIA

B/ ZADANIA INWESTYCYJNE ZGŁASZANE DO WSPÓŁFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

C/ ZADANIA INWESTYCYJNE SPÓŁEK MIEJSKICH

II ZADANIA INWESTYCYJNE JEDNOSTEK INNYCH NIŻ SAMORZĄD MIASTA

I ZADANIA INWESTYCYJNE SAMORZĄDU MIASTA

A/ STRATEGICZNE ZADANIA INWESTYCYJNE BUDŻETOWE

1) INWESTYCJE W TRAKCIE REALIZACJI

Nazwa zadania	*Przewidywany okres realizacji*
Krakowski Transport Miejski	
Krakowski Szybki Tramwaj (KST)	
Linia tramwajowa Kurdwanów–Kamienna wraz z Rondem Grzegórzeckim	*2000–2006*
Sterowanie ruchem dla KST	*2000–2006*
Trasa Centralna (ul. Doktora Twardego – ul. Lipska)	
Odc. ul. Powstania Warszawskiego – ul. Lubomirskiego – ul. Wita Stwosza – al. 29 Listopada	*2000–2004*
Układ komunikacyjny na terenie KCK	
Układ komunikacyjny po zachodniej stronie dworca kolejowego	*2000–2006*
Tunelowe połączenie drogowe	*2000–2005*

Układ komunikacyjny po wschodniej stronie dworca kolejowego	*2000–2006*
ul. Turowicza (ul. Witosa – ul. Tischnera)	*2000–2004*
Pas tramwajowo-autobusowy w ciągu ul. Lubicz	*2005–po 2006*
Przedłużenie linii szybkiego tramwaju do os. Krowodrza Górka wraz z budową terminalu autobusowego	
Linia tramwajowa do os. Krowodrza Górka	*2005*
Budowa terminalu autobusowego os. Krowodrza Górka	*2004–2006*
Skomunikowanie terenów rozwojowych	
Budowa dróg związanych z funkcjonowaniem III Kampusu UJ	*2000–2006*
Poprawa układu komunikacyjnego miasta	
Realizacja zadań przygotowywanych w ramach programu	*2005–po 2006*
Estakada nad ul. Wielicką w ciągu ul. Powstańców Wielkopolskich i Powstańców Śląskich	*2002–2005*
Przebudowa ulic: Igołomskiej, Sołtysowskiej i Mikołajczyka oraz budowa ul. Nowoobozowej	*2000–2006*
Budowa wydzielonych pasów dla komunikacji zbiorowej	*2000–2006*
Budowa ekranów akustycznych w ciągach ulic	*2003–po 2006*
Przebudowa ul. Dobrego Pasterza oraz połączenia ul. ks. Jancarza z ul. Bohomolca	*2003–2006*
Przebudowa ul. Królowej Jadwigi	*2002–2005*
Budowa nowego odcinka ul. Księcia Józefa	*2003–po 2006*
Przebudowa ul. Konopnickiej	*2004*
Przebudowa ul. Balickiej	*2004–2006*
Przebudowa ul. Księcia Józefa	*2004*
Program gospodarki odpadami	
Przebudowa ul. Kuryłowicza, Drużbackiej, Sawiczewskich – drogi dojazdowe do składowiska Barycz	*1997–2004*
Kraków Gospodarka Odpadami – etap I	*2001–2005*
Kraków Gospodarka Odpadami – etap II	
Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów i Sortownia II	*2004–po 2006*
Program budowy oczyszczalni	
Oczyszczalnia Ścieków Płaszów II	*2002–po 2006*

1) INWESTYCJE W TRAKCIE PRZYGOTOWANIA

Nazwa zadania	*Przewidywany okres realizacji*
Pozyskiwanie gruntów dla inwestycji	*2004–po 2006*
Przygotowanie zadań inwestycyjnych planowanych do realizacji	*2004–po 2006*
Trasa Nowohucka – etap I (od węzła Bieżanów do skrzyżowania z projektowanym przedłużeniem ul. Christo Botewa; przedłużenie ul. Christo Botewa do ul. Półłanki)	*2004*
Linia tramwajowa do III Kampusu UJ wraz z rozbudową ciągu drogowego ul. Grota-Roweckiego – ul. Bobrzyńskiego – ul. Bunscha – ul. Skotnicka w rejonie węzła autostrady A4 w Sidzinie	*2004–2005*
Linia tramwajowa północna – odcinek: pętla Rakowicka – Prądnik Czerwony – Mistrzejowice	*2004–2005*
Trasa Centralna, odc. ul. Nowohucka – ul. Lipska	*2004*
Trasa Centralna, odc. al. 29 Listopada – ul. Doktora Twardego	*2005*
Rozbudowa skrzyżowania ulic: Conrada, Radzikowskiego, Armii Krajowej, Jasnogórskiej (Rondo Ofiar Katynia)	*2004*
Przebudowa ul. Surzyckiego – ul. Christo Botewa	*2004*
Rozbudowa ul. Igołomskiej na odc. od skrzyżowania z Trasą Nowohucką do granic miasta	*2004*
Budowa terminalu autobusowego w rejonie estakady ul. Wielicka – ul. Powstańców Wielkopolskich wraz z parkingiem	*2004*
Odnowa i przebudowa dróg wraz z dostosowaniem do wymogów UE	*2004*
Hala Widowiskowo-Sportowa + układ komunikacyjny (ul. Meissnera) + infrastruktura	*2004–2005*
Centrum Targowo-Wystawiennicze – Centrum Kongresowe + układ komunikacyjny + infrastruktura	*2004–2005*
Zajazd Kościuszkowski	*2004*
Przebudowa Placu Bohaterów Getta	*2004*

B/ ZADANIA INWESTYCYJNE ZGŁASZANE DO WSPÓŁFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

(W przypadku, gdy projekt został już wcześniej ujęty w zestawieniu inwestycji realizowanych lub zestawieniu inwestycji programowych, przy nazwie projektu podano symbol odpowiedniego zadania).

Lp	Nazwa projektu	*Przewidywany okres realizacji*
1	Przebudowa ciągu tramwajowo-autobusowego w ulicach Monte Cassino–Kapelanka–Brożka	*2004–2006*
2	Przebudowa ul. Księcia Józefa	*2004–2006*
3	Odwodnienie terenów miasta i ochrona przed powodzią – odwodnienie os. Rybitwy-Przewóz (II-3)	*2004–2006*
4	Kwartał Św. Wawrzyńca – budowa Centrum Kulturowego na krakowskim Kazimierzu (IX-1, III-1)	*2004–2006*
5	Sieć Informacji Miejskiej w Krakowie	*2004–2006*
6	Modernizacja Miejskiego Parku i Ogrodu Zoologicznego (V-1)	*2004–2006*
7	Rewitalizacja zabytkowych parków na terenie Miasta Krakowa – Park Strzelecki, Park Kościuszki, Park Decjusza (V-1)	*2004–2006*
8	e-Kraków – rozwój infrastruktury teleinformatycznej usprawniającej zarządzanie dużą aglomeracją miejską	*2004–2006*
9	Podstawowy układ dróg rowerowych w Krakowie – etap I	*2004–2006*
10	Budowa Centrum Aktywnego Wypoczynku na stadionie KS „Borek” (VIII-1)	*2004–2005*
11	Rozwój zintegrowanego transportu publicznego w aglomeracji krakowskiej a) Przedłużenie linii Krakowskiego Szybkiego Tramwaju do os. Krowodrza Górka wraz z budową terminala autobusowego (AR.1.8.) b) Pas tramwajowo-autobusowy w ul. Lubicz wraz z przebudową ul. Rakowickiej (AR.1.8) c) Zakup niskopodłogowego taboru tramwajowego komunikacji miejskiej d) Modernizacja zaplecza tramwajowego	*2004–2006*
12	Gospodarka odpadami stałymi, etap I (AR.10.2)	*2001–2005*
13	Oczyszczalnia ścieków Płaszów II w Krakowie (AR.11.1)	*2002–po2006*
14	Program Czystego Transportu Miejskiego – ACTIV21	*2005–2008*
15	Gospodarka odpadami stałymi, etap II, Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów i Sortowni II (AR.10.3)	*2004–2009*

16	Modernizacja Systemu Ciepłowniczego Krakowa	*2004–2007*
17	Zakup ekologicznego taboru tramwajowego i autobusowego	*2004–2006*
18	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej Miasta Krakowa	*2004–2008*
19	Poprawa jakości i niezawodności zaopatrzenia w wodę Miasta Krakowa	*2004–2008*

C/ ZADANIA INWESTYCYJNE SPÓŁEK MIEJSKICH

(W zestawieniu wskazano na strategiczne zadania inwestycyjne realizowane bezpośrednio przez spółki miejskie; ze względu na finansowanie niektóre z tych zadań ujęto także wyżej, w tabelach „A" lub „B").

Lp	Nazwa zadania/programu	*Przewidywany okres realizacji*
	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie	
1	Zakup ekologicznego taboru tramwajowego i autobusowego	*realizacja ciągła*
2	Modernizacja zaplecza technicznego – Stacja Obsługi Tramwajów w Podgórzu	*2004–2007*
3	Modernizacja zaplecza technicznego – Stacja Obsługi Autobusów w Płaszowie	*2004–2005*
	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie	
1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej Miasta Krakowa	*realizacja ciągła*
2	Poprawa jakości i niezawodności zaopatrzenia w wodę Miasta Krakowa, realizacja programu „Woda dla wszystkich"	*realizacja ciągła*
3	Oczyszczalnia Płaszów II	*2002–2006*
4	Kolektor dolnej terasy Wisły	*2005–2007*
5	Stacja utylizacji osadów	*2005–2007*
6	Rekultywacja lagun osadowych	*2005–2007*
	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej S.A. w Krakowie	
1	Modernizacja Systemu Ciepłowniczego Krakowa	*2004–2007*
2	Likwidacja niskiej emisji	*realizacja ciągła*
3	Podłączenia nowych odbiorców	*realizacja ciągła*

	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie	
1	Budowa III etapu składowiska	*2001–2005*
2	Budowa zakładu segregacji	*2004–2005*
3	Kompostownia Barycz	*2004–2005*

II. ZADANIA INWESTYCYJNE JEDNOSTEK INNYCH NIŻ SAMORZĄD MIASTA

(Zestawienie obejmuje najistotniejsze dla rozwoju Krakowa inwestycje o znaczeniu publicznym, realizowane lub przygotowywane przez jednostki inne niż samorząd Miasta. W inwestycjach tych Miasto uczestniczy, przykładowo biorąc udział w specjalnie powoływanych spółkach prawa handlowego, czy też budując infrastrukturę komunikacyjną. W każdym przypadku realizacja tych zadań jest szczególnie ważna dla osiągnięcia zakreślonych celów rozwojowych).

Lp	Nazwa zadania
1	Rozbudowa III Kampusu UJ
2	Budowa II Kampusu AGH
3	Modernizacja i przebudowa zespołu budynków Opery Krakowskiej
4	Modernizacja obiektu Filharmonii Krakowskiej
5	Budowa Regionalnego Dworca Autobusowego
6	Rozbudowa Międzynarodowego Portu Lotniczego Kraków-Balice
7	Realizacja Trasy Nowohuckiej (część drogi ekspresowej S-7)
8	Budowa Lotniczego Parku Kulturowego w Czyżynach
9	Modernizacja Muzeum Etnograficznego i Muzeum Archeologicznego

IV

WDRAŻANIE STRATEGII

1/ INSTRUMENTY WDRAŻANIA STRATEGII

1/ UKŁAD INSTYTUCJONALNY WDRAŻANIA STRATEGII

Układ instytucjonalny wdrażania Strategii Rozwoju Krakowa stanowić będą:

Rada Miasta Krakowa,
Prezydent Miasta Krakowa,
Rada Konsultacyjno-Programowa.

Rada Miasta Krakowa

Kluczową rolę w układzie instytucjonalnym wdrażania Strategii pełni Rada Miasta Krakowa, podejmująca uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa oraz programów sektorowych z niej wynikających.

Na forum Rady Miasta Krakowa oraz jej komisji prezentowane będą sprawozdania z monitoringu i oceny Strategii Rozwoju Krakowa oraz informacje o przygotowywanych aktualizacjach obowiązujących oraz opracowywaniu nowych programów sektorowych.

Prezydent Miasta Krakowa

Podstawowym podmiotem układu instytucjonalnego wdrażania Strategii Rozwoju Krakowa jest Prezydent Miasta Krakowa.

Na Prezydencie Miasta spoczywa odpowiedzialność za wykonanie uchwał Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa oraz towarzyszących jej programów sektorowych.

Rada Konsultacyjno-Programowa

Mając na uwadze podkreślaną rolę całej społeczności miejskiej w rozwoju Krakowa, uważa się za istotne powołanie przez Prezydenta Miasta Krakowa gremium wspomagającego uruchamianie społecznego i obywatelskiego udziału w kształtowaniu przyszłości Miasta. Elementem układu instytucjonalnego wdrażania Strategii powinno stać się ustanowienie przy Prezydencie Miasta Krakowa stałej Rady Konsultacyjno-Programowej, której zadaniem byłoby:

a) udzielanie opinii o realizacji strategicznych założeń rozwojowych Miasta i wdrażania Strategii,

b) formułowanie diagnoz stanu Miasta oraz inicjowanie aktualizacji Strategii i programów sektorowych realizujących ją,
c) organizowanie udziału społeczności Miasta, w tym środowisk gospodarczych, w realizacji zadań strategicznego rozwoju Krakowa.

Rada ta powołana zostanie przez Prezydenta Miasta Krakowa i skupi przedstawicieli instytucji samorządowych i administracyjnych oraz środowisk naukowych, zawodowych, gospodarczych oraz społecznych.

2/ SYSTEM PLANOWANIA

Do podstawowych elementów systemu planowania – narzędzi wdrażania Strategii Rozwoju Krakowa należeć będą:

Programy sektorowe,
Wieloletnia prognoza finansów miasta,
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
Budżet miasta.

Programy sektorowe

W programach sektorowych rozróżniamy dwie kategorie dokumentów. Pierwsza z nich to programy, które zostały przyjęte przez Radę Miasta Krakowa w trybie uchwały lub na innej drodze uzyskały status obowiązujących (np. uchwałą władz spółki miejskiej), jako narzędzie realizacji Strategii z 1999 roku, bez względu na nazwę („polityki", „programy", „plany", „strategie") a które wpisują się w niniejszą Strategię Rozwoju Krakowa, przyczyniając się do realizacji jej celów strategicznych i operacyjnych. Kategoria druga to planowane programy sektorowe, których jedynie nazwa lub zakres zostały zaproponowane w niniejszej Strategii dla realizacji konkretnego celu operacyjnego a które przyjęte zostaną przez Radę Miasta Krakowa.

Programy sektorowe składają się z następujących elementów: nazwa programu, diagnoza obszaru objętego programem, cele i priorytety, konkretne działania (zadania), harmonogram realizacji, łączne nakłady finansowe, nakłady finansowe w układzie rocznym, źródła finansowania, wskaźniki monitoringu i ewaluacji programu, sposób sprawozdawania oraz podmiot koordynujący i/lub realizujący program.

Wieloletnia prognoza finansów miasta

Wieloletnia prognoza finansów miasta oparta będzie na analizie zdolności kredytowej Miasta, uwzględniającej obsługę zobowiązań finansowych i możliwości zwiększenia wolnych środków na inwestycje (nadwyżki operacyjne). Wieloletnia prognoza finansów Miasta będzie uwzględniała spłatę kapitału zaciągniętego oraz planowanego do pozyskania z podmiotów dłużnych w perspektywie wieloletniego planu finansowo-inwestycyjnego. Zawierać będzie też główne założenia, finansowe i programowe, do wieloletniego planu finansowo-inwestycyjnego (plan ten stanowić będzie załącznik do budżetu Miasta, lub też – gdyby zaistniała taka potrzeba – odrębny dokument).

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa opracowane zostaną i przyjęte przez Radę Miasta Krakowa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, określające przeznaczenie i zasady gospodarowania terenami w mieście. Dokumenty te stanowić będą jedno z kluczowych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Krakowa.

Budżet Miasta

Budżet Miasta jest dokumentem operacyjnym o skali jednego roku, zawierającym źródła i wielkość dochodów Miasta oraz wykaz zadań bieżących i poziom wydatków z nimi związanych. Częścią budżetu jest program wieloletnich zadań inwestycyjnych wraz z opisem każdego z nich i przewidywanym efektem rzeczowym. Ważnym elementem budżetu jest „prognoza kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego", która jest wymogiem ustawowym. Budżet określa również wszystkie źródła sfinansowania zaplanowanych wydatków oraz ewentualnego deficytu budżetowego.

2/ MONITOROWANIE, OCENA, AKTUALIZACJA

Monitorowanie i ocena

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Krakowa ma służyć analizie zmian dotyczących wybranych wskaźników ilościowych i jakościowych. Jego celem jest zapewnienie informacji na temat skuteczności i efektywności działań podejmowanych na rzecz realizacji Strategii oraz umożliwienie modyfikacji programów sektorowych i działań w przypadku występowania rozbieżności pomiędzy celami założonymi a osiąganymi efektami.

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Krakowa odbywa się na czterech płaszczyznach:
— celów strategicznych (wskaźniki syntetyczne),
— celów operacyjnych,
— programów,
— działań.

Propozycje wskaźników dotyczących programów i działań zawarte są w każdym z dokumentów dotyczących określonego programu sektorowego.

Zadania związane z prowadzeniem monitorowania i oceny dotyczyć będą:
— gromadzenia informacji na temat stopnia osiągania celów strategicznych i operacyjnych oraz celów określonych dla poszczególnych programów i działań,
— oceny osiągniętych rezultatów oraz określenia stopnia wykonania przyjętych celów,
— analizy przyczyn występowania rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami a osiągniętymi rezultatami,
— przygotowywania cyklicznych raportów z monitorowania i oceny.

Aktualizacja

Dane pozyskane dzięki monitorowaniu i ocenie procesu wdrażania Strategii będą wykorzystywane do modyfikacji zapisów dokumentów wdrożeniowych Strategii Rozwoju Krakowa.

Zmiany dotyczące działań będą wprowadzane na bieżąco, zmiany dotyczące programów sektorowych uwzględnione będą po każdorazowej ich okresowej ocenie.

Aktualizacja celów operacyjnych i strategicznych winna być wprowadzana tylko w przypadku istotnych zmian uwarunkowań zewnętrznych lub wewnętrznych i poprzedzona sporządzeniem co najmniej aktualnej analizy SWOT. Wskazane jest też zaktualizowanie Sektorowych Diagnoz Stanu Miasta.

3/ WYTYCZNE WDROŻENIOWE

Dla zapewnienia prawidłowego wprowadzania w życie Strategii Rozwoju Krakowa wskazuje się, jako niezbędne:

1) Wydanie przez Prezydenta Miasta Krakowa zarządzenia regulującego organizację i zasady wdrażania Strategii Rozwoju Krakowa,
2) Przedstawienie Radzie Miasta Krakowa informacji o przyjętych harmonogramach:
   - przedkładania projektów nowelizacji obowiązujących programów sektorowych, w celu ich dostosowania do treści Strategii Rozwoju Krakowa,
   - przedkładania projektów nowych programów sektorowych, przewidzianych w Strategii Rozwoju Krakowa.

Dla wdrożenia w życie Strategii Rozwoju Krakowa niezbędne jest działanie nie tylko jej głównych wykonawców, jakimi są Rada Miasta Krakowa oraz Prezydent Miasta Krakowa. Konieczny jest udział całej społeczności miejskiej – zarówno w wymiarze indywidualnej aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców, jak i jak i udziału zorganizowanych środowisk i instytucji społecznych oraz zawodowych.

Na głównych realizatorach Strategii Rozwoju Krakowa ciąży zatem szczególny obowiązek wprowadzania w życie mechanizmów wyzwalania i pożytkowania dla rozwoju Miasta aktywności wszelkich podmiotów tworzących samorządową wspólnotę Krakowa.

Tylko takie, wspólne działanie, jest gwarantem skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Krakowa.

V

INFORMACJA O PROGRAMACH SEKTOROWYCH

Ze względu na przyjęte w niniejszym dokumencie znaczenie dla dalszego rozwoju Krakowa programów sektorowych – znaczenie wynikające z ich operacyjnego charakteru, przekładającego dalekosiężne plany na plany średnio- i krótkoterminowe, skonkretyzowane – do dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa dołączona zostaje informacja o tych programach.

Jest to zbiór pn. „Informacja o programach sektorowych", zawierający karty opisowe sporządzone dla poszczególnych programów sektorowych. Zbiór ten uporządkowany jest w trzech działach, odpowiadających trzem, założonym w Strategii Rozwoju Krakowa, celom strategicznym.W każdym z tych działów zawarte są informacje o programach obowiązujących i realizowanych w chwili przyjmowania dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa, jak też o programach już przygotowywanych w tym czasie oraz programach proponowanych do podjęcia a wskazanych w dokumencie Strategii Rozwoju Krakowa.

Są to informacje zawierające diagnozę stanu w danej dziedzinie funkcjonowania miasta, wskazanie programowych celów i priorytetów oraz zadań, jak też terminarze i kwestie finansowe – w stopniu szczegółowości wynikającym z zaawansowania danego programu (realizowany – przygotowywany – planowany). W opisach programów obowiązujących zawarto także informacje szczegółowe oraz wskazujące kierunki przyszłych nowelizacji tych programów).

Dołączony do dokumentu Strategii Rozwoju Krakowa materiał pn. „Informacja o programach sektorowych" nie stanowi jego części. Zostaje przedstawiony Radzie Miasta Krakowa, jako ważny materiał umożliwiający pełny i syntetyczny przegląd obowiązujących w Mieście oraz przygotowywanych i projektowanych programów sektorowych.

VI

MAPY

1) KLUCZOWE OBSZARY AKTYWIZACJI GOSPODARCZEJ

2) KLUCZOWE OBSZARY AKTYWIZACJI NAUKOWO-TECHNOLOGICZNEJ

3) KLUCZOWE OBSZARY OCHRONY I AKTYWIZACJI KULTUROWEJ

4) KLUCZOWE OBSZARY REHABILITACJI ZABUDOWY BLOKOWEJ